Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 97 (5958).

20 МАЙ ЖУМА

1977 ЙИЛ.

Баҳоси 2 тийин.

«СОЦИАЛИСТИК ТУРМУШ ТАРЗИ ВА ИДЕОЛОГИЯ ИШИ МАСАЛАЛАРИ»ГА БАҒИШЛАНГАН БУТУНИТТИФОҚ ИЛМИЙ-АМАЛИЙ КОНФЕРЕНЦИЯ ҚАТНАШЧИЛАРИГА

Азиз ўртоқлар!

«Социалистик турмуш тарзи ва идеология иши масалалари»га бағишланган Бутуниттифоқ илмий-амалий конференциясининг қатнашчиларини чин кўнглимдан табриклайман. Бу конференция Совет Украинасининг пойтахти — Қаҳрамон Киев шаҳрида ўтказилмоқда.

Сизлар партиямиз ва халқимизнинг меҳнат аҳлига муносиб турмуш тарзини қарор топтириш учун олиб борган курашининг жуда бой тажрибасини чуқур таҳлил этишингиз керак. Биз тарихда мисли кўрилмаган жамиятни вужудга келтирдик. Бу жамият — жаҳон цивилизациясининг олий ютуғи, чинакам эркинлик ва реал демократия жамияти келажакка интилаётган ва унга бориш йўлини дадил очиб бераётган жамиятдир.

Социалистик турмуш тарзининг буюк тарихий афзалликлари, унинг ёркин фазилатлари — коллективчилик ва ўртоқлик, мамлакатдаги барча миллат ва элатларнинг дўстлиги, ахлоқий поклик ва социал умидворлик Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллиги нишонланадиган йилда жуда яққол кўриниб турибди.

Социализм вужудга келтирган турмуш тарзи совет кишиларининггина эмас, социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари меҳнаткашларининг ҳам мулки бўлиб қолди. Жаҳон халқлари амалий равишда қарор топган социалистик турмуш тарзида инсониятнинг энг доно кишилари орзу қилган, миллионларча меҳнат аҳли рўёбга чиқариш учун курашиб келаётган идеални кўриб турибдилар.

Ўнинчи беш йилликнинг КПСС XXV съезди ишлаб чиққан кенг социал-иқтисодий программасини амалга ошириш — Ватанимизнинг қудратини мустаҳкамлашда, халқ фаровонлигини оширишда, меҳнат ва турмуш шароитларини янада яхшилашда, совет кишиларининг билими ва маданиятини юксалтиришда янги катта қадамдир.

Сизнинг конференциянгиз ленинча ғоявий меросга таяниб, партиямизнинг, бутун халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг назарий бойлигидан фойдаланиб, социалистик турмуш тарзини янада такомиллаштириш ва янги кишини — коммунизмнинг актив бинокорини камол топтириш йўлларини илмий ва амалий равишда ишлаб чиқишга муҳим ҳисса қўшади.

Сизларнинг самарали ишлашингизни ва катта ижодий муваффақиятларга эришувингизни тилайман.

Л. БРЕЖНЕВ.

ОКТЯБРЬ 60 ЗАРБДОР МЕҲНАТ ВАХТАСИДА

Пахтазорларда вегетация даври қизғин бошланаётган ҳозирги кунда асосий эътибор сув танқислигини бартараф этишга қаратилмоқда. Бу мураккаб вазифани ҳал этишда сувчилар билан бирга механизаторлар ҳам ҳал қилувчи куч ҳисобланадилар. Шунинг учун ҳам тажрибакор хўжаликларда сувчи ва механизаторлар ўзаро ҳамкорликда меҳнат қилаётир.

Оққўрғон районидаги «Ленинобод» колхозида сувчи ва механизаторларнинг баракали меҳнат қилишлари учун барча шароитлар яратиб берилган. Бу иш, айниқса, Маҳамад Нозимов бошлиқ бригада далаларида уюшқоқлик билан олиб борилмоқда. Бригада аҳли бу йил Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги шарафига ҳосилдорликни 45 центнерга етказиш учун курашаётир. Айни кунларда биринчи сувдан сўнг намлик селгиган карталарда сифатли культивация ўтказилмоқда. Тажрибали механизатор Қодир Умаров кунлик нормасини 1,5 ҳиссага етказиб бажариб, ҳамкасбларини ҳам ғанимат кунлардан самарали фойдаланишга даъват этаётир.

Ҳурмат тахтаси

Пилла тайёрлаш планини муддатидан илгари бажарганликлари учун қуйидагилар область Ҳурмат тахтасига ёзилди:

БЕКОБОД РАЙОНИ — район партия комитетининг биринчи секретари З. Махсумов, район ижроия комитетининг раиси З. Қодиров, район комсомол комитетининг секретари А. Хожимирзаев, бош пилла қуритиш идорасининг директори Ш. Жумақов.

КАЛИНИН РАЙОНИ — район партия комитетининг биринчи секретари Р. Қамбаров, район ижроия комитетининг раиси Б. Тошхўжаев, район комсомол комитетининг секретари М. Жалилова, бош пилла қуритиш идорасининг директори Б. Сафарбоева.

КАЛИНИН РАЙОНИ БЎЙИЧА

Оржоникидзе номли колхоз — раиси С. Ғиёсов, партия ташкилотининг секретари С. Айтубоев, пиллачилик агротехниги С. Тўхтабоева.

Куйбишев номли колхоз — раиси С. Қорабоев, партия ташкилотининг секретари А. Абдулқосимов, пиллачилик агротехниги Х. Салимова.

«Партия XX съезди» колхози — раиси Қ. Умаров, партия ташкилотининг секретари Г. Субхонов, пиллачилик агротехниги М. Зуфаров.

«Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» совхози — директори Ф. Азимхўжаев, партия комитетининг секретари В. Закарян, пиллачилик агротехниги Э. Тошкенбоев.

«Назарбек» совхози — директори Х. Қорахўжаев, партия комитетининг секретари Р. Жамуҳамедов, пиллачилик агрономи Э. Нишонов.

«Қорасув» совхози — партия комитетининг секретари М. Ёқубова, пиллачилик агротехниги Э. Хўжабоева.

«Партия XXI съезди» совхози — директори Т. Мелибоева, партия комитетининг секретари А. Мирзоҳидов, пиллачилик агротехниги М. Қосимхўжаева.

ЕМ-ХАШАКНИ КЎПРОҚ ЖАМҒАРАЙЛИК

Область қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари киевликлар ташаббусини қўллаб-қувватлаб, 1977 йилда чорвачилик маҳсулотларини етиштириш ва давлатга сотиш, озуқа базасини янада ривожлантириш ва мустаҳкамлаш юзасидан юксак мажбуриятлар қабул қилдилар. 1977 йилда 570 минг тонна дағал хашак, шу жумладан 270 минг тонна сенаж тайёрлаш, 500 минг тонна силос бостириш ва 20 минг тонна ўт уни тайёрлашга қарор қилинди.

Озуқабоп экинлардан юқори ҳосил олиш учун ўтказиладиган мусобақада областнинг ҳамма районлари, колхозлари ва совхозлари иштирок этишади.

Улар илғор агротехника усулларини қўллаб, новаторларнинг иш тажрибасидан фойдаланиб ҳар гектар майдондан хашакка ҳисоблаганда камида 180 — 200 центнердан беда, 450 — 500 центнердан силос учун маккажўхори пояси, 550 — 600 центнердан илдиз мевали озуқа етиштиришга ҳамма имкониятларни ишга соладилар. Табиий ўт тайёрлаш ва дағал хашакни керакли миқдорида жамғариш учун барча имкониятлардан кенг фойдаланадилар.

Эндиликда деҳқонлар олдида етиштирилган ҳосилни тез ва нес-нобуд қилмасдан йиғиштириб олиш вазифаси турипти.

Тошкент область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети 1977 йилда озуқа ҳосилини йиғиштириб олиш ва тайёрлаш юзасидан область районлари, колхозлари ва совхозлари ўртасидаги социалистик мусобақа шартларини маъқуллади.

(Бу шартлар газетанинг 3-бетида эълон қилинмоқда).

Район партия комитетларига, район ижроия комитетларига, қишлоқ хўжалиги ва тайёрлов органлари ҳамда озиқ-овқат саноати ишчи-хизматчилари касаба союз комитетларига, область комсомол комитетига, область қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасига, «Ташсадзинсовхоз» трестига, колхоз ва совхозларнинг бошланғич партия, касаба союз, комсомол ташкилотларига коллективларнинг йиғилишларида социалистик мусобақа шартларини муҳокама қилиш бўйича зарурий оммавий-сиёсий ва ташкилий ишларни ўтказиш, озуқа тайёрлаш юзасидан колхозлар, совхозлар, бригада коллективлари ўртасидаги социалистик мусобақани кенг йўлга қўйиш, мусобақа ошкоралигини таъминлаш, ҳамма жойда рағбатлантиришнинг маънавий ва моддий усулларини қўллаш топширилди.

Шаҳар ва район партия комитетларига, шаҳар ва район ижроия комитетларига жамоат чорваси учун дағал хашак тайёрлашда энг яхши кўрсаткичга эришган илғор саноат, транспорт, алоқа корхоналари коллективларига, колхоз ва совхозларга, шунингдек, озуқа тайёрлаш бригада коллективларига бериш учун кўчма Қизил байроқ таъсис этиш тавсия этилди.

Озуқа тайёрлаш бўйича ўтказиладиган социалистик мусобақада энг яхши кўрсаткичларга эришган колхозлар, совхозлар ва саноат корхоналари илғорларини рағбатлантириш учун область план комиссияга қишлоқ районлари, колхозлари, совхозларига 30 та, область шаҳарларига 6 та енгил автомашина, Тошкент шаҳар ижроия комитетига Тошкент шаҳар районлари учун 9 та енгил автомашина ажратиш топширилди.

Область ва район газеталари, область радиоэшиттириш ва телевидение редакцияларига мустаҳкам озуқа запаси тайёрлашда колхозлар, совхозлар ўртасидаги социалистик мусобақанинг боришини кенг ёритиш, энг яхши коллективларнинг иш тажрибаларини ҳар томонлама кўрсатиб бориш топширилди.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИ ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА

СССР Олий Совети Президиуми ҚАРОР ҚИЛАДИ:

Совет Социалистик Республикалар Иттифоқи тўққизинчи чақириқ Олий Советининг олтинчи сессияси 1977 йил 16 июнь куни Москва шаҳрида чақирилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. ПОДГОРНИЙ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1977 йил 19 май.

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПИЛЛА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ҲАҚИДА 19 МАЙГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Топшириққа нисбатан процент ҳисобида) Биринчи устун — бир кунлик ўсиш, иккинчи устун — мавсум бошидан буён:

Бекобод	7,8	107,5
Калинин	8,6	100,2
Оққўрғон	27,0	76,9
Янгийўл	39,6	74,8
Тошкент	16,4	62,2
Чиноз	19,4	57,3
Ўрта Чирчиқ	11,7	30,0
Оржоникидзе	12,0	24,9
Пискент	9,9	20,4
Қуйи Чирчиқ	10,8	14,4
Бўстонлиқ	—	—
Бўка	—	—
Юқори Чирчиқ	—	—
Оҳангарон	—	—
Область бўйича	11,5	42,7

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармони

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИ ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ҚАРОР ҚИЛАДИ:

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси тўққизинчи чақириқ Олий Советининг тўртинчи сессияси 1977 йил 22 июнда Тошкент шаҳрида чақирилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети муҳокамасига қуйидаги масалалар киритилсин:

Республика аҳолисига уй-жой—коммунал ва маиший хизматни янада яхшилаш чоралари тўғрисида;

«Тарих ва маданият ёдгорликларини сақлаш ва ундан фойдаланиш тўғрисида» Ўзбекистон ССР қонунининг лойиҳаси ҳақида;

Ўзбекистон ССР Олий Советининг қурилиш ва бинокорлик материаллари саноати ҳамда табиатни ва ер ости бойликларини муҳофаза қилиш доимий комиссияларининг ишлари тўғрисида;

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг фармонларини тасдиқлаш ҳақида.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. МАТЧОНОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Х. ПУЛАТОВА.

1977 йил, 19 май. Тошкент шаҳри.

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ДАҒАЛ ХАШАК ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ҲАҚИДА ШУ ЙИЛ 19 МАЙГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Топшириққа нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун — бир кунлик ўсиш, иккинчи устун — мавсум бошидан буён.

Бўка	0,2	47,0
Оққўрғон	0,2	46,9
Пискент	0,7	42,7
Калинин	0,2	42,7
Тошкент	0,3	37,6
Оҳангарон	0,7	37,1
Янгийўл	0,8	35,6
Бекобод	0,2	33,8
Ўрта Чирчиқ	0,9	32,0
Оржоникидзе	0,5	30,5
Чиноз	0,4	30,1
Қуйи Чирчиқ	0,6	25,0
Юқори Чирчиқ	0,7	14,5
Бўстонлиқ	1,0	12,6
Область бўйича	0,5	32,8

Хури Аҳмаджонова оиласи уста пиллакорлар оиласи сифатида танилган. Бу оила ҳар йили социалистик мажбуриятини анча ошириб бажариб, Калинин районидаги «Қорасув» совхози пиллакорлари орасида пешқадамлик қилиб келади. Бу йил ҳам 10 грамм қурт уруғи парваришлаб, пландаги 30 килограмм ўрнига 80 килограмм юқори сортли пилла топширдилар. Суратда: Моҳира ва Маҳмуда Аҳмаджоновалар.

А. Абалян фотолари.

САМИМИЙ ВАЗИЯТДА

СССР Олий Совети Президиуми билан СССР ҳукумати 17 май куни Финляндия Республикасининг Президенти У. К. Кекконен шарафига Катта Кремль саройида зиёфат бердилар.

Зиёфатда Финляндия Президенти билан бирга У. К. Кекконеннинг Совет Иттифоқига қилган сафарида ҳамроҳлик қилаётган кишилар бўлдилар.

Совет томонидан зиёфатда Л. И. Брежнев, Н. В. Подгорний, А. Н. Косигин, Б. Н. Пономарев ўртоқлар, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари, СССР министрлари, СССР давлат комитетларининг раислари, бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев зиёфатда нутқ сўзлади.

Л. И. БРЕЖНЕВ нутқи

Муҳтарам Президент жаноблари!

Муҳтарам финляндиялик меҳмонлар!

Ўртоқлар!

Финляндия Республикасининг Президенти Урхо Калева Кекконенни ҳамда унга ҳамроҳ бўлиб келган Финляндиянинг давлат ва сиёсий арбобларини самимий табриклайман.

Совет Иттифоқида Финляндияга, унинг дўст халқига астойдил ҳурмат билан қаралмоқда. Биз кейинги ўн йилликлар мобайнида ўзаро муносабатларимизда умумий куч-ғайрат сарфлаб эришилган натижаларни қадрлаймиз.

Бирталай натижаларга эришилди. Совет Иттифоқи билан Финляндия халқлари ўртасида дўстлик ва ўзаро ишонч ўрнатилиши ҳамда доимо мустаҳкамланиши ҳам; иқтисодий, маданий ва бошқа алоқаларнинг кенг кўлами, сиёсий ҳамкорликнинг юксак даражаси ҳам; ниҳоят, халқаро тинчлик ва хавфсизлик манфаатлари йўлида биргаликда қилинаётган самарали иш ҳам шулар жумласига киради.

Ҳозир, Совет Иттифоқи учун ҳам, шунингдек Финляндия Республикаси учун ҳам юбилей йилида тўла асос билан айтиш мумкинки, В. И. Ленин Финляндиянинг давлат мустақиллигини эътироф қилиш тўғрисидаги декретни имзолаш вақтида қаттиқ ишонган мамлакатларимизнинг яхши қўшничилиги Совет — Финляндия муносабатларида қарор топди, ҳақиқатан ҳам мустаҳкам ва барқарор бўлиб қолди.

Иккала халқнинг туб манфаатлари, хоҳиш-иродаси, тарих тажрибаси тақозоси билан юзага келган дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги шартномада бу нарса ўзининг яққол ифодасини топди. Шундай шартномага эга бўлган мамлакатларимизнинг халқлари Совет—Финляндия муносабатларининг келажагига ишончлари комил, бу келажак — равшан бўлиб, у пухта таъминлангандир.

Президент жаноблари, биз Сизнинг 1948 йил шартномаси, Совет Иттифоқи билан дўстликни ҳар тарафлама ривожлантириш йўли бундан буён ҳам Финляндия бутун ташқи сиёсатининг асоси бўлиб қола беради, деган ғапингизни юксак баҳолаймиз.

Сиз сиёсий донишмандлик ва реализм, давлат арбобига хос зўр донолигингиз туфайли, Финляндиянинг демократик, тараққийпарвар ва тинчликсевар кучлари мададига таяниб, ана шу реалистик, мустақил сиёсатни изчиллик билан муваффақиятли ўтказаётганлигингиз бизнинг мамлакатимизда муносиб равишда баҳоланмоқда.

Совет Иттифоқи билан Финляндиянинг ҳамкорлиги катта халқаро кўламдаги категория бўлиб қолди. Таъбир жоиз бўлса, бу соҳада давлатлараро муносабатларда Совет Иттифоқи ўзи барпо этилган дастлабки кунлардан бошлаб изчиллик билан қаттиқ туриб ҳимоя қилиб келаётган принципиал йўл ўзининг моддий ифодасини топди. Халқаро муомаланинг эндиликда барча тинчликсевар давлатлар талаб қилаётган одилона принциплари бу ўринда реалликка айланди. Шуни айтиш керакки, Совет—Финляндия муносабатлари соҳасидаги иш кўпинча даврдан анча илдамроқ борди.

[Давоми иккинчи бетда].

СОВЕТ—ФИНЛЯНДИЯ ҲУЖЖАТЛАРИ ИМЗОЛАНДИ

18 май куни Катта Кремль саройида Совет-Финляндия ҳужжатлари имзоланди.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи билан Финляндия Республикаси ўртасида савдо-иқтисодий, саноат ва илмий-техника ҳамкорлигини ривожлантириш ва чуқурлаштириш юзасидан узоқ муддатга — 1990 йилгача мўлжалланган программани қуйидагилар имзоладилар:

СССР номидан — КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев;

Финляндия Республикаси номидан — Финляндия Республикасининг Президенти У. К. Кекконен.

Костомукш кон саралаш комбинатини қуришда ҳамкорлик қилиш тўғрисидаги битимни қуйидагилар имзоладилар:

СССР номидан — СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин;

Финляндия Республикаси номидан У. К. Кекконен.

Ҳужжатларни имзолаш вақтида қуйидагилар ҳозир бўлдилар:

Совет томонидан — Ю. В. Андропов, Ф. Д. Кулаков, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорний, М. А. Суслов, Д. Ф. Устинов, Б. Н. Пономарев, И. В. Капитонов, В. И. Долгих, К. Ф. Катушев, М. В. Зимянин, К. У. Черненко, Я. П. Рябов, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети Раисларининг ўринбосарлари, СССР министрлари, СССР давлат комитетларининг раислари ва бошқа расмий кишилар;

Финляндия томонидан — парламент раиси В. Хелле, ташқи ишлар министри П. Вяурюнен, Финляндиянинг СССРдаги элчиси Я. Халлама, ташқи ишлар министрлиги давлат секретарининг ўринбосарлари А. Рюткенен ва Я. Илониеми, бошқа расмий кишилар.

(ТАСС).

ЮБИЛЕЙ ЙИЛИНИНГ МЎЛ ҲОСИЛИ УЧУН

АНДИЖОН, 19 май. (ЎзТАГ). Бугун бу ерда қишлоқ хўжалиги ходимларининг область семинар кенгаши бўлиб ўтди. Андижон область партия комитетининг биринчи секретари И. Б. Усмонхўжаев доклад қилиб, юбилей йили социалистик мажбуриятларини муваффақиятли бажариш учун кўрилаётган тадбирлар тўғрисида гапирди. КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг Киев области чорвадорларига, Краснодар ўлкаси қишлоқ хўжалиги ходимларига ва Ростов области меҳнаткашларига йўллаган мактубларида баён этилган маслаҳатлар ва йўл-йўриқларни амалга оширишга докладда алоҳида эътибор берилди.

Доклад муҳокамасида Избоскан район партия комитетининг биринчи секретари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони У. Саримсоқов, Қўрғонтепа районидаги «Савай» совхози маккажўхорикорлик бригадасининг бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Н. Маматқодиров, Ленин районидаги «Правда Востока» колхозининг раиси Х. Турсунов, Пахтаобод районидаги Ёқубов номли колхоз пахтачилик бригадасининг бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони М. Умарова, Андижон районидаги Охунбобоев номли совхоз сут соғувчиси У. Сўфиева, Марҳамат районидаги Куйбишев номли колхоз пиллачиси С. Мўйдинова иштирок этдилар. Улар ўз нутқларида область қишлоқ хўжалик меҳнатчилари сув жуда камчил бўлишига қарамай мўл ҳосил етиштиришга интилаётганликлари тўғрисида гапирдилар, пахтачиликдаги, колхоз ва совхоз ишлаб чиқаришининг ҳамма участкаларидаги ишларнинг аҳволини атрофлича анализ қилдилар. Сувдан рационал фойдаланиш, қатор ораларини юмшатишни юқори сифатли ўтказиш, қишлоқ хўжалик машиналари унумдорлигини бутун чоралар билан ошириш зарурлиги алоҳида таъкидлаб ўтилди. Шу муносабат билан ҳар бир далачилик бригадасидаги оммавий-сиёсий ишни пухта ташкил этиш, илғор тажрибани кенг оммалаштириш муҳимлиги уқтирилди.

Кенгашда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов нутқ сўзлади.

Кенгаш қатнашчилари область қишлоқ хўжалигининг барча меҳнатчиларини Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги шарафига ўтказилаётган социалистик мусобақани янада кенг авж олдиришга, Ватанга 620 минг тонна «оқ олтин» ва бошқа кўплаб қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етказиб бериш юзасидан олинган социалистик мажбуриятларнинг сўзсиз бажарилишини таъминлашга чақирдилар.

Кенгаш ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бўлим мудири Г. М. Орлов, Фарғона область партия комитетининг биринчи секретари Ф. Ш. Шамсиддинов, Наманган область партия комитетининг биринчи секретари М. Камолов, КПСС Марказий Комитетининг масъул ходими С. М. Кузьмичев қатнашдилар.

САМИМИЙ ВАЗИЯТДА

Л. И. БРЕЖНЕВ НУТҚИ

(Боши биринчи бетда).

Совет Иттифоқи билан Финляндия урушдан кейинги Европада биринчилар қатори ўзаро муносабатларни тенг ҳуқуқлилик, мустақиллик ва суверенитетни ўзаро ҳурматлаш, ички ишларга аралашмаслик, ўзаро манфаатли ҳамкорлик негизларида қайта қуришни эълон қилибгина қолмай, балки бу ишга амалий равишда киришганликларини эсламай бўлмайди. Хуллас, тинч-тотув яшаш принципи асос қилиб олинди.

Қунт ва собитқадамлик билан биргаликда сарфланган куч-ғайратлар натижасида иккала давлатнинг муносабатларида янги сиёсий иқлим вужудга келди. Дўстлик ва ишонч, проблемаларни бир хил тушунишга интилиш, бир-бирининг манфаатларини ҳисобга олиш биринчи ўринга чиқариб қўйилди. СССР билан Финляндиянинг ҳамкорлигида, айниқса, кейинги йилларда бир қанча қимматли ташаббуслар, баҳамжиҳат ҳаракат қилиш формалари вужудга келиб, ҳаёт синовидан ўтганлиги, сўнгра эса анча кенг халқаро практикага айланганлиги бежиз эмас.

Биз шунга аминмизки, Совет Иттифоқи билан Финляндия яхши қўшничилик ва ҳамкорликнинг синалган йўлидан бориб, Европанинг янги қиёфасини шакллантириш борасида барча тинчликсевар давлатлар сарфлаётган куч-ғайратларга бундан буён ҳам актив ҳисса қўша берадилар. Бизнинг назаримизда бу—биргаликдаги сиёсатнинг умидбахш, истиқболли йўналишидир.

Мисол учун 1990 йилгача савдо-иқтисодий, саноат ва илмий-техникавий ҳамкорликни ривожлантиришнинг узоқ муддатли программаси ишлаб чиқилганлигини олиб кўрайлик. Сиз билан биз эртага имзолайдиган бу ҳужжатни Европанинг катта сиёсати эришган ютуқ қаторига тўла асос билан қўшиш, Умумевропа кенгашининг Якунловчи актини рўёбга чиқариш соҳасидаги сезиларли қадамлардан бири деб аташ мумкин. Турли социал ва хўжалик системалардаги давлатлар биринчи марта шу қадар узоқ муддатга мўлжалланган ҳамкорликнинг асосий йўлларини биринчи марта белгилаб олмоқдалар, бу масалаларни шу қадар кенг комплекс тарзида, конкрет ва реал асосда ҳал этмоқдалар.

Ана шуларнинг ҳаммаси бизнинг ўз муносабатларимизни янада ривожлантиришга умидворлик ва ишонч билан қараётганлигимизни ифодалайди. Совет Иттифоқи билан Финляндиянинг яна бир қанча соҳалардаги ҳамкорлиги яхши намуна бўлиб хизмат қилиши, уларнинг сўзи ўз вақтида айтилган зарур сўз бўлиб чиқиши мумкин.

Ҳар бир давлатнинг ўз тарихи, ўз миллий қиёфаси бор, у халқаро ишларга ўз ҳиссасини қўшади. Айни кескинликни юмшатиш шароитларида кичик мамлакатлар тинчлик манфаатлари йўлида, зўр самарадорлик билан анча актив ишлашлари мумкинлигини кўриш қийин эмас.

Финляндия бунга мисол бўла олади. Унинг халқаро обрў-эътибори мустаҳкамланиши мамлакатингиз барча чин дўстларини қувонтирмай қола олмайди. Умумевропа кенгашининг Якунловчи акти Хельсинкида имзоланиб, абадий сақлаш учун Финляндияга топширилганлигида катта маъно бор.

Президент жаноблари, Сиз Европа шимолида тинч шароитларни мустаҳкамлаш учун сарфлаётган куч-ғайратларингиз ҳаммага маълум. Дунёнинг бошқа районларидан фарқли ўлароқ Европа қитъасининг шу қисмидаги вазият анча осойишта ва стабил бўлиб турибди, дейишмоқда. Дарҳақиқат, кўп жиҳатдан шундай. Бироқ, у ерда ҳам Шимолий Атлантика блокининг фаолияти, Скандинавиядаги айрим мамлакатларнинг бу блокда қатнашаётганлиги сезилиб қолмоқда. Буни инобатга олмаслик мумкин эмас.

Европа шимолидаги хавфсизликни ҳақиқатан ҳам мустаҳкамлаш йўлларини бу ерда блок сиёсатини активлаштиришдан излаш керак эмаслигига бизнинг ишончимиз комил. Биргаликда куч-ғайрат сарфлаб, халқларнинг объектив манфаатларига мос бўлиб тушадиган, тинчлик ишига хизмат қиладиган қарорларга келиш йўлини топиш энг асосий вазифадир.

Башарти, умуман халқаро вазият тўғрисида гапириладиган бўлса, қуролланиш пойгасини жиловлаш, қурол-яроғларни реал равишда қисқартиришга ўтиш ҳамон кескинликни юмшатишни мустаҳкамлаш учун, мустаҳкам тинчлик учун курашнинг бош йўли бўлиб қолмоқда. Бу соҳада СССР билан АҚШ ўртасида тегишли масалалар юзасидан ўтказилаётган музокарадаги силжиш катта аҳамиятга эга бўлиши мумкин, албатта.

Ҳозир биз стратегик ҳужум қуролларини чеклаш тўғрисида янги, иккинчи битим тузиш мақсадидаги музокараларни давом эттираяпмиз. Бу битимнинг асослари 1974 йилги маълум Владивосток аҳдномасида белгиланган эди. Бу катта ишнинг муваффақиятли тугалланиши Совет—Америка муносабатларининг умумий иқлими нуқтаи назаридан ҳам, шунингдек бу нарса қуролланиш пойгасини тийишга доир янги, янада олисни кўзловчи халқаро ишлар учун омил бўлиб хизмат қилиши шубҳасиз эканлиги важидан ҳам муҳим, принципиал аҳамиятга эга бўлиши мумкин.

Бу нарса, жумладан, ядро қуроли синовларининг ҳамма турларини тақиқлаш, оммавий қирғин қуролининг янги турлари ва системаларини тақиқлаш, қурол-яроғларнинг баъзи бир бошқа турларини ишлаб чиқиш ва синаб кўришни чеклаш сингари муҳим масалаларни ҳал этишга кўмаклашишига аминмиз.

Ҳинд океанидаги ажнабий ҳарбий базаларни тугатиш ва ядро қуроли ташийдиган кемаларни Ўрта ер денгизидан олиб чиқиб кетиш сингари масалаларни ҳам ўзаро мақбул асосда, халқларнинг тинчлиги ва хавфсизлиги иши учун катта фойда келтирадиган тарзда синчиклаб муҳокама қилиб, ҳал этишга интилиш зарур, деб ўйлайман.

Хуллас, бу соҳада истиқболлар борлиги ва бўлганда ҳам жиддий истиқболлар эканлиги кўриниб турибди. Музокараларнинг ҳамма қатнашчилари тинчликни мустаҳкамлашга астойдил интилсалар ва масалани ҳал этишнинг бир хил давлатлар манфаатларига зарар етказмайдиган ва бошқа хил давлатларга бир томонлама афзаллик бермайдиган йўлларини қидиришга виждонан тайёр эканликларини кўрсатсалар, бу истиқболлар мутлақо реал бўлиб қолади, деб ҳисоблайман. Совет Иттифоқи айнан шу йўлда ҳаракат қила беради.

Тинчликни мустаҳкамлаш учун кураш Совет Иттифоқи учун вақтинчалик манфаатни кўзловчи сиёсат эмас. Бу — бизнинг принципиал йўлимиздир. Биз ҳозирги шароитда кескинликни юмшатишни мустаҳкамлашга қаратилган таклифларни ўртага қўяр эканмиз, унинг келажагини ҳам доимо ўйлаймиз, унинг кўп йилларга ва ҳатто келгуси ўн йилликларга мўлжалланган узоқ муддатли истиқболларини таъминлаш устида иш олиб борамиз.

Дунёдаги сиёсий иқлим барометрининг стрелкаси узлуксиз ўзгариб туравермасдан, балки доимо «аниқ» белгини кўрсатиб турадиган бўлишига ҳаммамиз куч-ғайрат сарфлаб интилишимиз зарур. Бу эса кескинликни юмшатиш ташаббусини бошлаган, унинг дастлабки одимларини ардоқлаган, ҳозирги пайтда бу сиёсатни катта халқаро ҳаётга жорий этаётган ҳамма давлатларнинг зиммасига катта масъулият юклайди.

Халқлар ўртасида тинчлик ва ҳамжиҳатликни мустаҳкамлаш ишига катта ҳисса қўшаётган атоқли Финляндия давлат арбоби — Президент Урхо Кекконеннинг сиҳат-саломатлиги ва муваффақиятлари учун қадаҳ кўтаришни таклиф этаман!

Финляндиялик барча меҳмонларнинг сиҳат-саломатлиги учун!

Дўст Финляндия халқининг равнақи учун!

Совет Иттифоқи билан Финляндия ўртасидаги дўстлик, ишонч ва ҳамкорликнинг янги марралари учун!

* * *

У. К. Кекконен жавоб нутқи сўзлади.

У. К. КЕККОНЕН НУТҚИ

Бош секретарь жаноблари!
СССР Олий Совети Президиуми Раиси жаноблари!
СССР Министрлар Совети раиси жаноблари!

Бундан етти йил аввал расмий визит билан мамлакатингизда бўлган эдим. Ўтган етти йил бутун халқаро тараққиёт учун кўп аҳамиятли бўлди. Шу йиллар Финляндия билан Совет Иттифоқи ўртасидаги муносабатлар учун ҳам ғоятда муҳим йиллар бўлди. Халқаро кескинликни юмшатиш борасидаги умумий куч-ғайратларимиз самара бериши мумкинлигини кўрсатувчи очиқ-равшан аломатлар ўша вақтлардаёқ бор эди. Ҳозир ижобий натижалар берган баъзи жараёнлар ўшанда ҳали бунёдга келиш босқичида бўлиб, улар пировардида нималарга олиб кела олишини ҳеч ким дадил айтолмасди. Келажакка оддий ишончдан ташқари халқлар ва шу халқларнинг халқаро тараққиёт учун масъулиятли раҳбарлари кескинликни юмшатиш заруратини англаганликлари ҳолда кескинликни юмшатиш жараёнини тўла-тўкис қувватлаб чиқишларига комил ишонч ҳам бўлиши керак эди. Ўтган воқеалар шу гапларнинг тўғрилигини кўп жиҳатдан исбот қилди. Тинч тараққиётга бўлган ишончимизни, давлатлар ўртасидаги муносабатлар, ҳамкорлик қалин бўлишини ва бутун-бутун халқлар, шунингдек айрим кишиларнинг эзгу орзу-умидлари амалга оширилишини кўп даражада мустаҳкамлайдиган натижаларга эришилди. Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгашнинг муваффақиятли ўтганлиги шу жараёнда муҳим роль ўйнади. Финляндия ҳам, Совет Иттифоқи ҳам кенгаш муваффақиятли чиқиши учун актив иш олиб бордилар, ҳозирги ҳаракатларимиз эса, шу кенгаш қарорларини амалга оширишга қаратилган.

Кейинги етти йил ичида халқаро аҳвол ривожининг умумий манзарасини умуман ижобий деб қараш мумкин. Бу манзара мамлакатларимиз ўртасида икки томонлама муносабатларнинг ривожи учун ҳам замин бўлди. Мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатларга хос тараққиёт тенденцияси мана ўттиз йилдан ошдики, муқим бўлиб қоляпти. Халқаро аҳволда рўй берган ўзгаришлар мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатларга таъсир ўтказмади ва таъсир ўтказиши мумкин ҳам эмасди. Зеро, конъюнктуравий ўзгаришларга боғлиқ бўлмаган шу муносабатлар иккала мамлакат учун узоқ муддатли, ўзгармас миллий манфаатларни кўзлайди. Биз, финлар дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида 1948 йилда тузилган шартнома асосида бунёдга келтирилган ўзаро муносабатлар системаси иккала томон учун зарур бўлибгина қолмай, мумкин бўлган энг яхши шартнома эканлигига ҳам аминмиз, чунки унинг номақбул ва амалга ошириб бўлмайдиган ҳеч бир томони йўқ. Биз 1948 йилги шартномага асосланган муносабатларимиз системаси мамлакатимизнинг халқаро муносабатлари билан боғлиқ бошқа муҳим эҳтиёжларимиз қондирилишига зид келмаслигини ҳам ўз тажрибамиздан биламиз. Шартнома, аксинча, бизнинг хавфсизлик тўғрисидаги сиёсатимиз хусусидаги лўттивозликларга барҳам бериб, мамлакатимизнинг халқаро аҳволини муқимлаштирди ва шу билан ўзимизнинг муддаоларимизга мувофиқ бошқа йўналишлардаги муносабатларимизни ривожлантиришга ҳам кўмак берди. Бугунги кунда мамлакатимизда Финляндиянинг ташқи сиёсат йўли ҳар қачон бўлганидан ҳам кўра янада якдиллик билан қўллаб-қувватланяпти, деса бўлади. Ҳозир шу йўл илгаригидан ҳам кўра кўпроқ даражада фин сиёсати, мамлакатимизнинг ҳаётий муҳим манфаатлари тўғрисида ғамхўрлик, деб қабул қилинаётганлиги ҳам муҳим ҳисобланади.

Шу визитимиз чоғида Финляндия билан Совет иттифоқи ўртасида савдо-иқтисодий ҳамкорликни ривожлантириш программасини имзолаймиз. Бу программа 1990 йилгача мўлжалланганки, у келгуси йиллардаги ҳамкорлигимизнинг муҳим бир қисми бўлиб қолади. Бундай узоқ муддатли битимлар муносабатларимизнинг янги бир жиҳати ҳисобланади. Бу битимлар иккала томон ҳамкорликни табиий бир ҳол деб, борингки, перспектив тараққиёт режаларининг муҳим бир қисми, деб қараётганликларидан далолат беради. Ўз навбатида бундай узоқ муддатли программа иқтисодий алоқаларимиз мустаҳкамланиши ва чуқурлашишига ёрдам беради. Айни маҳалда унда Финляндия—Совет муносабатларининг характери ҳам ифода этилган. Эришилган марралар қолаверади ва эришилган ютуқлар конъюнктуравий ўзгаришларга боғлиқ эмас. Эришилган ютуқларга суяниб, ҳамкорлик асослари ва иккала мамлакат манфаатлари нималардан иборат эканлиги тушунчаси келажакда ҳам ўзгармай қолаверишига қатъий ишонамиз ва шуни астойдил истаймиз.

Шу нуқтаи назар мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатлар учун ҳам умуман характерли ҳисобланади. Кўпгина турли соҳаларда доимо янги-янги қадамлар қўйилиб турибди, янги-янги программалар қабул қилинмоқда, мавжуд практика шартнома асосига кўчирилмоқда. Буларнинг ҳаммаси кенгайиб бораётган ҳамкорлик пухталигига бўлган ишонч замирида мустаҳкам негиз борлигидан далолат беради. Менинг билишимча, Совет Иттифоқида ҳам шу тахлитда фикр юритилаётганлигидан хурсандман. Шу билан бирга, Бош секретарь жаноблари, 1976 йилнинг декабрида 70 ёшга тўлганлигингиз муносабати билан қутловлар топширилаётганда менга қараб сўзлаган нутқингизни ҳали эслайман. Ўшанда Сиз «Совет—Финляндия ҳамкорлиги иккала мамлакат халқларининг туб манфаатларига мос келиб, кенг халқаро кўламда кескинликни юмшатиш ва ўзаро манфаатли алоқаларни мустаҳкамлашни олға силжитиш ишига ёрдам бермоқда», — деган эдингиз.

Хельсинкида ғоят юксак сиёсий даражадаги Умумевропа кенгаши тантанали равишда поёнига етказилганига шу йил ёзида икки йил тўлади. Шундан кейин ўтган вақт ичида кенгашни муваффақиятли поёнига етказиш учун Финляндия, шунингдек Совет Иттифоқи кўрсатган куч-ғайратлар зое кетмаганлигига қаноат ҳосил қила оладик. Ҳозирнинг ўзидаёқ кўпгина соҳаларда муҳим натижаларга эришилди. Якунловчи акт кўп томонлама ва кенг характерда эканлиги унинг кўпгина моддаларини бажариш ҳали поёнига етказилмаганлигини тушунтириб беради, бу гап ижтимоий системаларидан қатъий назар якунловчи ҳужжатни имзолаган ҳамма мамлакатларга тааллуқлидир. Лекин энг муҳими шуки, якунловчи актнинг аҳамиятига ҳамда уни сўзсиз ва ҳар томонлама бажариш зарурлигига ҳеч ким шубҳа қилмайди.

Кенгашда қатнашган мамлакатлар шу йил ёзида Белградда йиғилиб, кенгашдан сўнг биринчи бор эришилган натижаларга баҳо бериб, келгусидаги ҳамкорлик йўналишларини белгилаб олмоқчи бўлганларида уларнинг олдида муҳим бир вазифа туради. Белграддаги учрашув ҳам кескинликни юмшатиш жараёни янада мустаҳкамланишига ёрдам бермоғи ва уни оғирлаштирмаслиги ҳам муҳим ҳисобланади. Якунловчи акт имзоланган негизда ва руҳда, ҳамма томонлар ўз зиммаларига олган ҳамма мажбуриятларини яхши ният билан бажараверишларига асосланган руҳда ва негиздагина олға бораверишмумкин.

Финляндия ана шу музокаралар жараёни муваффақиятли ўтишини таъминлашга бундан буён ҳам ўз ҳиссасини қўшаверади. Шунингдек кескинликни юмшатиш сиёсатини янада ривожлантиришга қаратилган бошқа хил куч-ғайратларни ҳам қўллаб-қувватлайверади. Бунда биз Финляндия билан Совет Иттифоқи ўртасидаги муносабатларнинг мустаҳкамлиги мамлакатимиз халқаро аҳволининг муқим бўлишига кўмак берганлиги ҳамда мамлакатимизнинг тинчликсевар бетарафлик сиёсатини амалга ошириш борасида ташаббуслар билан чиқишимиз учун қулай шарт-шароитлар яратганлигига асосланишимиз мумкин.

Бош секретарь жаноблари,
СССР Олий Совети Президиуми Раиси жаноблари,
СССР Министрлар Совети Раиси жаноблари,

шу йил халқларимиз учун муҳим икки воқеага: Улуғ Октябрь социалистик революцияси билан Финляндия парламенти мамлакат мустақиллигини эълон қилганлигига 60 йил тўлади. Финляндиянинг мустақиллиги Октябрь революцияси билан чамбарчас боғланган; В. И. Лениннинг ўзи бошчилик қилган Совет ҳукумати илк босқичдаёқ бу мустақилликни таниганлиги Финляндия учун ҳал қилувчи аҳамиятга эга бўлди. Биз, финлар, мамлакатларимиз дўстлиги биносига пойдевор бўлмиш шу ҳужжатга муносиб баҳо берамиз ва уни зўр ҳурмат билан эслаймиз.

Совет Иттифоқига келишимга имконият берганликлари учун СССР Олий Совети Президиуми билан СССР Министрлар Советига миннатдорчилик билдиришни истардим. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари жаноблари, шу визитда шахсан қатнашиб, унинг аҳамиятини таъкидламоқчи бўлганлигингиз учун Сизга алоҳида миннатдорчилигимни айтишни хоҳлардим. Шу визит чоғида, одатда давлат визитлари чоғида қилиш мумкин бўладиган ишлардан кўпроқ ишлар қила олишимиз мумкинлигидан ҳам ғоятда хурсандман. Биз ўтган йилларнинг якунлари ва ҳамкорлигимизнинг натижаларини кўриб чиқиш билангина чекланиб қолмаймиз. Ҳолбуки, бу ишларни ҳам зўр мамнуният билан бажаришимиз мумкин. Ундан ҳам муҳимроғи шуки, биз ҳамкорлигимизнинг узоқ муддатли истиқбол замирида янада мустаҳкамланишига ёрдам бера олишимиз ва инсон нуқтаи назаридан кўз илғай олиши мумкин бўладиган муддатга мўлжаллаб муносабатларимиз ўзгармаслигини шу тахлитда таъминлай олишимиз мумкин. Тўла асос билан айтишимиз мумкинки, шу юбилей йилида биз ўтмиш тараққиёт якунларини, қийинчиликларни енгиб ўтишга ёрдам берган ҳамма куч-қувватларимиз якунларини чиқарамиз ва айни маҳалда мамлакатларимиз ва халқларимиз келажаги саодатли бўлишига қатъий аминлигимизни билдирамиз.

Мамлакатларимиз ўртасидаги дўстликни янада ривож топтириш учун!

Леонид Ильич, Сизнинг сиҳат-саломатлигингиз учун, бошқа совет раҳбарларининг сиҳат-саломатлиги учун!

* * *

Л. И. Брежнев ва У. К. Кекконен нутқлари зўр эътибор бериб тингланди ва давомли қарсаклар билан кутиб олинди.

Зиёфат дўстона вазиятда ўтди.

(ТАСС).

ВАТАНПАРВАРЛАР ТАҚДИРЛАНДИ

СОВЕТ Тинчлик фондининг жаҳонда тинчликни мустаҳкамлаш мақсадида кўнгилли взносларни кўпайтиришдаги фаолиятида актив иштирок этганлиги учун Совет Тинчлик фонди правлениеси қуйидагиларни мукофотлади:

Совет Тинчлик фондининг Фахрий ёрлиғи ва Совет Тинчлик фондининг эсдалик медали билан:

КОЛЛЕКТИВЛАР:

— Қуйи Чирчиқ районидаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» номли тажриба хўжалиги;
— Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси;
— Тошкент шаҳридаги «Средазуголь» комбинати;
— Олмалиқ тоғ-металлургия комбинати;

СОВЕТ ТИНЧЛИК ФОНДИНИНГ ФАХРИЙ ЁРЛИҒИ БИЛАН:

КОЛЛЕКТИВЛАР:

— Тошкент ГРЭСи;
— Ҳамза номли ўзбек Давлат академик драма театри;
— Тошкент қишлоқ хўжалик институти;
— Бекобод цемент комбинати;
— Чорвоқ ГЭСининг қурилиш бошқармаси;
— Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг зоология ва паразитология институти;
— Тошкент шаҳридаги 6-таксомотор парки;
— Ангрен шаҳридаги «Средазуголь» комбинатининг юклаш-транспорт бошқармаси;
— Бекобод темир-бетон маҳсулотлари ва қурилиш материаллари комбинати;
— Чирчиқ шаҳридаги «Ўзбекхиммаш» заводи;
— Чирчиқ шаҳридаги «Чирчиқсельмаш» заводи;
— Тошкент фармакология институти;
— Янгийўл вино заводи;
— Олмалиқ ғишт заводи;
— Тошкент 3-таксомотор парки;
— Ангрендаги 7-автобаза;
— Бекобод шаҳридаги темир йўл ва автомобиль транспорти ишлаб чиқариш бирлашмаси;
— Тошкент шаҳар «Ўзбекконцерт»и;
— Оҳангарон районидаги «Оҳангарон» совхози;
— Пискент районидаги 2-«Пискент» совхози;
— Пискент районидаги 1-«Пискент» совхози;
— Қуйи Чирчиқ районидаги «Ленинград» колхози;
— Юқори Чирчиқ районидаги «Ўзбекистон» колхози;
— Янгийўл пойафзал фабрикаси;
— Бекобод районидаги 3-«Далварзин» совхози;
— Тошкент бош универсал магазини;
— Тошкент шаҳридаги СССР химия саноати министрлигининг ўраш-қадоқлаш тажриба конструкторлик бюроси;
— Тошкент «Эталон» тажриба заводи;

Совет Тинчлик фондининг Фахрий ёрлиқлари, фахрий медаллари ва Фахрий нишонлари билан Совет Тинчлик фондининг Тошкент область ҳамкорлик комиссиясининг фаолиятида актив иштирок этган бир группа партия, совет ва касаба союз ходимлари ҳам тақдирланишди.

Тинчликни ҳимоя қилиш Тошкент область комитети ва Совет Тинчлик фонди билан ҳамкорлик қилувчи область комиссияси мукофотланганларни табриклайди ва юбилей йилида пойтахт области корхона, ташкилот, колхоз ва совхозлари тинчликни мустаҳкамлаш ишига муносиб ҳисса қўшадилар, деб ишонч билдиради.

ДУНЁ ОВОЗИ
ЧЕТ ЭЛ ХАБАРЛАРИ

ЖЕНЕВАДА МУЗОКАРАЛАР

ЖЕНЕВА, 18 май. (ТАСС). Бу ерда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико билан АҚШ давлат секретари С. Вэнс ўртасида музокаралар бошланди.

Шу йил март ойининг охирларида Москвада бўлиб ўтган Совет-Америка музокараларини давом эттириб, бугунги учрашувда стратегик ҳужум қуролларини чеклаш тўғрисида узоқ муддатли янги шартнома тузиб чиқишга доир масалалар муҳокама қилинди.

А. А. Громико билан С. Вэнс бугун космик фазони тинч мақсадларда тадқиқ этиш ва ундан фойдаланиш соҳасида ҳамкорлик қилиш тўғрисида СССР билан АҚШ ўртасидаги шартномани имзоладилар. Бу шартнома шу масала юзасидан 1972 йилги Совет-Америка шартномасини давом эттириш тариқасида тузилди. Шартноманинг амал қилиш муддати шу йил 23 майда тамом бўлади.

А. А. Громико шу куни БМТ Бош секретари К. Вальдхайм билан учрашди. Дўстона вазиятда ўтган суҳбат давомида бир қанча халқаро проблемаларга тўхталиб ўтилди. Жумладан Яқин Шарқдаги низони бартараф этиш проблемаси хусусида фикрлашиб олинди.

ЖЕНЕВА, 18 май. (ТАСС). Миллатлар саройида атроф муҳитга таъсир ўтказиш воситаларидан ҳарбий ёки бошқа бирон-бир душманчилик мақсадида фойдаланишни ман этиш тўғрисидаги шартномани имзолаш маросими бўлиб ўтди.

К. Вальдхайм маросимда сўзга чиқиб, шу шартномани тузган давлатлар пировард мақсад: ялпи ва тўла қуролсизланишга эришиш йўлида бундан кейин ҳам олға бориш учун бутун инсоният олдида ўз зиммаларига мажбурият олдилар, деб ишонч билдирди.

Шартномани Бирлашган Миллатлар Ташкилотига аъзо бўлган 33 давлат вакиллари имзоладилар.

Шартномани Совет Иттифоқи номидан А. А. Громико имзолади. Шартнома деди у, коллектив бўлиб сарфланган куч-ғайрат самарасидир. Бу ҳамманинг хоҳиш иродаси мавжуд бўлган тақдирда энг қийин проблемаларни, шу жумладан инсоният учун энг муҳим ва зарур проблема бўлган қуролланиш пойгасини тўхтатиш проблемасини ҳал этишда реал тараққиётга эришиш мумкин эканлигини яна бир марта кўрсатди.

«Ядро фалокатининг бевосита хавфи тўғрисида гапирмаганда ҳам, деб уқтириб ўтган эди КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев, қуролланиш пойгаси инсониятнинг моддий ва маънавий бойликларини беҳуда сарф қилишдан бошқа нарса эмас. Инсоният очарчиликка, касалликларга, саводсизликка қарши курашиш учун ижтимоий, энергетика, хом ашё, экологик проблемаларни ҳал этиш учун шу моддий ва маънавий бойликларга ғоят муҳтождир».

А. А. Громико сўзининг охирида шартнома жуда кўп давлатлар томонидан имзоланади ва ратификация қилинади, деб ишонч билдирди. Шартнома кейинги йилларда тузилган ва қуролланиш пойгасига тўсқинлик қиладиган муҳим халқаро шартномалар ўртасида ўзига муносиб ўринни эгаллаши керак.

КИОДО ЦУСИН АГЕНТЛИГИНИНГ АХБОРОТИ

ТОКИО. 18 май. (ТАСС). Хитой япон ҳарбийларига тилёғламалик қилиб, Токиони советларга қарши кампанияга тортишга уринмоқда. Киодо Цусин агентлигининг хабар қилишича, Пекин япон разведкаси ва қуруқликдаги армия вакилларини Хитойга таклиф қилмоқчи бўлиб турибди.

Япония Ҳарбий-Денгиз экспертларининг бир группаси яқинда Хитойга бориб келган эди. Миллий мудофаа бошқармасининг вакили Х. Ивасима апрель ойида «мутлақо махфий тартибда» Пекинга бориб, Гуанчжоу районидаги дивизиялар машқида қатнашди.

Агентлик Хитойда япон ҳарбийлари «самимий кутиб олинаётганлигига» эътиборни жалб қилади. ХХР Бош министрининг ўринбосари, Пекин ҳарбий округининг қўмондони Чэнь Си-Лянь ва бошқа расмий кишилар улар билан учрашишди. Хабар қилишларича, шу учрашувларда Японияниниг ҳарбий проблемалари билан, шунингдек АҚШ стратегияси билан боғлиқ бўлган масалалар муҳокама қилинди. Х. Ивасима билан учрашув вақтида Хитой томони, жумладан, япон ҳарбий кемаларининг ХХРдаги бир қанча портларга келиши тўғрисидаги масала кўтарилди.

«Хабардор манбалар,— деб ёзади Киодо Цусин агентлиги,— Хитойнинг бу қадамларини Японияда Совет Иттифоқига қарши Хитой билан иттифоқ тузишга қулай вазият тайёрлашга интилиш, деб талқин этмоқдалар».

БИРЛИКНИ МУСТАҲКАМЛАШ КЕРАК

КИТО, 18 май. (ТАСС). Мамлакатдаги учта энг йирик касаба союз ташкилоти Эквадор меҳнаткашларига мурожаат қилиб, уларни туб социал-иқтисодий ўзгаришларни амалга ошириш учун курашда ўз сафларини жипслаштиришга чақирди. Эквадор меҳнаткашлар конференцияси, Эквадор синфий ташкилотлар касаба союз маркази ва Эквадор эркин касаба союз ташкилотлари конфедерациясининг бу ерда эълон қилинган қўшма баёнотида меҳнаткашлар оммаси нефть саноатини национализация қилиш, демократик ер ислоҳотини амалга ошириш ҳақидаги, ишчиларга қарши қаратилган қонунни бекор қилиш, иш ҳақини кўпайтириш тўғрисидаги талабларини қондиришга эришиш учун кураш олиб боришга қатъий қарор берганлиги таъкидлаб ўтилади.

Баёнотда Эквадордаги энг реакцион кучлар билан тил бириктирган ва республика меҳнат аҳлининг бирлигини мустаҳкамлашга ҳалақит бериш учун уринаётган бир қанча касаба союз ташкилотларининг бузғунчилик ишлари кескин танқид қилинган.

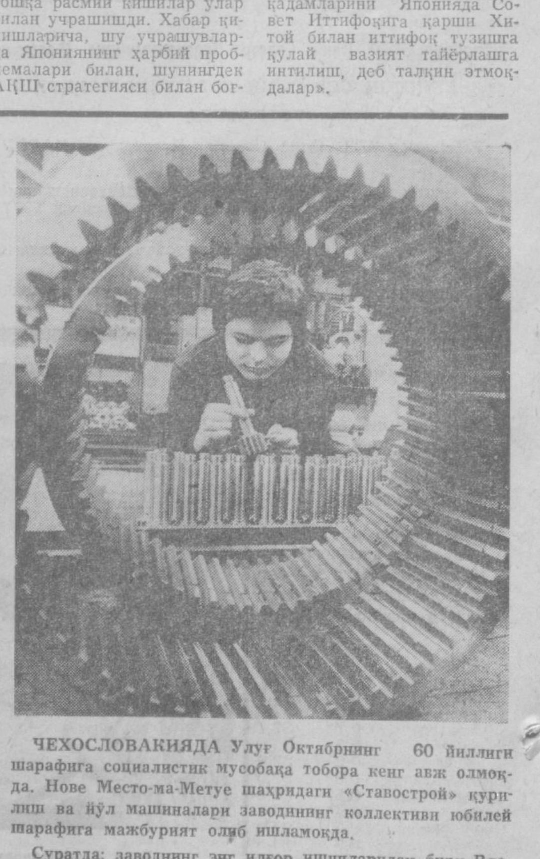

ЧЕХОСЛОВАКИЯДА Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги шарафига социалистик мусобақа тобора кенг авж олмоқда. Нове Место-ма-Метуе шаҳридаги «Ставострой» қурилиш ва йўл машиналари заводининг коллективи юбилей шарафига мажбурият олиб ишламоқда.

Суратда: заводнинг энг илғор ишчиларидан бири Владимир Маркуш.

ЧТК—ТАСС фотоси.

СУРХОНДАРЁ ПИЛЛАЧИЛАРИНИНГ ЗАФАРИ

Сурхондарё областининг колхоз ва совхозлари КПСС XXV съезди ва Ўзбекистон Компартияси XIX съезди қарорларини бажара бориб, Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш йўлидаги социалистик мусобақани кенг авж олдириб, давлатга пилла сотиш халқ хўжалик планини муддатидан олдин, 1977 йил 17 май куни бажардилар. Тайёрлов пунктларига 952 тоннадан зиёд қимматли хом ашё топширилди.

Сариосиё, Термиз, Жарқўрғон, Шўрчи, Қумқўрғон, Гагарин, Ленин йўли районларининг пиллачилари давлатга пилла сотиш планини ва социалистик мажбуриятларини ошириб бажардилар. Денов ва Шеробод районлари пилла тайёрлашга катта ҳисса қўшдилар.

Областда ҳар қути қурт уруғидан ўрта ҳисобда 60 килограмм юқори сифатли пилла олинди. 400 дан ортиқ звено ҳар қути қурт уруғидан юз килограмм ва ундан ҳам ошириб пилла олди.

Пилла териш ва топшириш давом этмоқда.

Сурхондарё областининг пиллачилари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, давлатга қўшимча равишда 100 тонна пилла топширишга қарор бердилар.

МУКОФОТЛАР ТОПШИРИЛДИ

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. М. Матчонов 17 май куни Ўзбекистон республика радиосига Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғини тантанали вазиятда топширди. Бу — меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашдаги, уларнинг хўжалик ва маданий қурилиш вазифаларини муваффақиятли ҳал этишга сафарбар қилишдаги хизматлари учун ва республикада радиоэшиттириш ташкил этилганлигининг 50 йиллиги муносабати билан берилган мукофотдир.

(ЎзТАГ).

АМАЛИЙ УЧРАШУВЛАР

Ривожланаётган мамлакатлар кооператив ташкилотлари раҳбарларининг халқаро семинари Тошкентда ўз ишини давом эттирмоқда. Чет эллик кооператорлар семинар машғулотларидан бўш вақтларида республика қишлоқ матлубот жамиятларининг иш тажрибаси билан танишмоқдалар.

Семинар иштирокчилари 17 майда Орджоникидзе районига бордилар. Бу ерда улар «Ўзбекбирлашув»нинг бир қанча қишлоқ магазинлари ва умумий овқатланиш корхоналарини бориб кўрдилар, савдо ходимлари билан суҳбатлашдилар. Харидорлар билан учрашдилар.

Чет эллик кооператорлар «Қизил Ўзбекистон» колхозига бориб, далаларни, фермаларни, янги обод посёлкани мароқ билан томоша қилдилар.

Колхозда дўстлик митинги бўлиб ўтди. Ангола Халқ Республикаси қишлоқ хўжалик кооперативларига ёрдам департаменти директори вазифасини бажарувчи Руй Круш, Венесуэла кооперативлари миллий марказининг ходими Мария Елена Мендес де Соса, Ҳиндистон матлубот кооперативлари миллий федерациясининг вице-президенти М. Д. Шах хўжалик меҳнаткашларини эришган муваффақиятлари билан табриклалилар. Улар Ўзбекистон қишлоқ матлубот жамиятларининг бой тажрибаси чет эллик кооператорларни ғоят қизиқтирганлигини айтдилар.

(ЎзТАГ).

БЕКОБОД районидаги 41-ҳунар-техника билим юртида чорвачилик комплексларида ишлаш учун кўплаб мутахассислар тайёрланяпти. Билим юрти талабалари ўз назарий билимларини амалиёт билан боғлаб бормоқдалар. Суратда: ўқитувчи Қурол Андақулов [чапдан тўртинчи] билим юрти талабалари билан.

М. Қорабеков фотоси.

СУВДАН ТЕЖАБ ФОЙДАЛАНИШ ЙЎЛЛАРИ

Пойтахт область пахтакорлари бу йил кўкламнинг қуруқ келиши туфайли туғилган қийинчиликларни омилкорлик билан енгиб, юбилей йилининг улкан хирмонига пухта замин яратмоқдалар. 1 май байрамига қадар барча майдонларда чигит тўла ундириб олинди. Ҳозир ғўзани яганалаш, бегона ўтлардан тозалаш, ғўза қатор ораларини культивация қилиш, озиқлантириш ва суғориш ишлари қизғин олиб борилмоқда.

Лекин бу йил ёғингарчилик нормадан кам бўлганлиги учун сув танқислиги кутилмоқда. Буни ҳисобга олиб Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети «1977 йилги вегетация даврида Ўзбекистон ССРнинг сув ресурсларидан фойдаланиш ва уларни тақсимлаш тўғрисида» қарор қабул қилди. Шу муносабат билан мухбиримиз Янгийўл районидаги Фрунзе номли колхоз раиси Йўлдош Охунов, билан сув ресурсларидан тежаб-тергаб фойдаланиш мавзусида суҳбатлашди.

— Колхозимиз аъзолари, —деди раис,— ўнинчи беш йилликнинг иккинчи йилида Октябрь революциясининг 60 йиллиги шарафига 4000 тонналик хирмон кўтаришга, ҳосилдорликни 40 центнерга етказишга аҳд қилганлар. Мамат Халилов бошлиқ бригада аъзолари элликцентнерчилар ҳаракатига қўшилиб астойдил ишламоқдалар. Ўлмас Норбоев, Юсуф Тўраев, Исрофил Иброҳимовлар бошлиқ бригада аъзолари 40—42 центнер юзасидан социалистик мажбурият олганлар.

Барча бригадаларнинг коллективлари ўз сўзларини устидан чиқиш учун астойдил курашиб, барча майдонларга сув тараб, чигитни бир текис ва тўла ундириб олдилар. Далаларда ғўза парвариши давом этмоқда. Ғўзани ягана қилиш, ёввойи ўтлардан тозалаш, озиқлантириш, культивация қилиш, ғўзага биринчи сув тараш ва хашоратга қарши кураш ишлари амалга оширилмоқда.

Ўтган йили колхозимизда 9 та Н2-8 маркали насос ишлаган эди. Бу йил 10 та НДВ-12 маркали кучли насос ўрнатилди. Илгариги насослар секундига 100 литр сув чиқарган бўлса, НДВ-12 маркали насос 150 литр сув чиқара олади. Бундан ташқари 2 та Андижон насосидан фойдаланилади. Қирлик ердаги ғўзаларга таралган сувнинг оқоваси пастга тушиб кетади. Ана шу оқова сувлардан пастдаги бригадалар фойдаланиши учун битта катта насос ўрнатиб қўйилди.

Сувдан тўғри фойдаланишнинг ҳар хил усуллари бор. Шулардан бири чуст усулидир. Биз ер шароитини ҳисобга олиб Тилламирза Хўжамқулов, Мамат Халилов, Асфандиёр Асилов бошлиқ бригадаларда чуст усулида сув тарашни ташкил этдик. Бу усул оз сув билан кўпроқ ерни суғориш, сувдан тўғри, исроф қилмай фойдаланиш имконини беради.

Айниқса, бу йилги шароитда сувчилар чинакам ҳал қилувчи куч ҳисобланадилар. Ҳосил тақдири асосан улар қўлида. Хўжалигимиз учун ажратиладиган сувдан ўз вақтида тежамкорлик билан фойдаланиш мақсадида сувчилар сони кўпайтирилди. Ўтган йили колхозимизда 118 сувчи ишлаган бўлса, бу йил 163 киши сувчилик қилмоқда. Бизда Тоҳир Бўлашбоев, Ажибой Сиддиқов, Кўпяшар Ҳамроқулов, Туроб Жалолов, Мирза Қувондиқов, Ҳайдархўжа Бобохонов, аёллардан Зуҳра Кўчқорова, Гулан Аҳмедова, Руқия Хўжамқулова сингари моҳир сувчилар бор. Уларга қулай маиший шароит яратишга алоҳида эътибор берияпти. Ўз вақтида уларга иссиқ овқат, асал бериб турилибди. Сувчилар зарур кийим-кечак, қалпоқ, тунда ишловчилар фонус билан таъминланганлар.

Бу йилги мажбуриятимиз анча юқори. Ҳосил кўчатдан олинади. Шуни ҳисобга олиб, айни кунларда тўла гектарлар ҳосил қилиш, ҳар гектар ерда белгиланган миқдорда кўчат бўлишини таъминлаш учун кураш олиб бориляпти. Масалан, бултур ҳар гектар ерда 90 минг туп кўчат бўлса, бу йил 120 минг туп кўчат қолдириляпти. Чунончи, 60 сантиметрли схемадаги карталарга ўтган йили 60х20 қилиб чигит экилган эди. Бу йил 60х12 схемасида чигит экиб, кўпроқ кўчат сақлаб қолишга эришилди.

Сув кам бўлган пайтда ердаги намликни сақлаш катта аҳамиятга эга. Бунинг учун ғўза қатор оралари ўз вақтида культивация қилиняпти. Ҳозир далаларимизда 22 та чопиқ трактори ишлаб турибди. Улардан 11 тасига СУЗ ва керакли миқдорда ишчи органлари осилган. Бу тракторлар билан ғўза озиқлантирилаяпти. Ҳар гектар ерга 200 килограмм аммофос ва 150 килограмм селитра ва 400 килограммдан эланган маҳаллий ўғит солиняпти.

Бу йилги шароитда маҳаллий ўғитнинг аҳамияти ҳар қачонгидан ҳам катта эканлиги ҳаммага маълум. Маҳаллий ўғит экинни озиқлантириш, ер қатламини яхшилаш билан бирга намни узоқ сақлайди, ерни қотирмайди. Шуни ҳисобга олиб биз 6 минг тоннага яқин маҳаллий ўғит тайёрлаб қўйдик.

Экинларнинг ашаддий душмани бўлган турли ҳашоратларга қарши ўз вақтида курашиш ҳам катта аҳамиятга эга. Ҳозир экинларга шира, трипс каби хашоратлар тушаяпти. Колхозчиларимиз, энтимолог агрономларимиз, механизаторларимиз хашоратларга қарши кураш олиб бормоқдалар. Хашоратларга қарши курашда 5 та ОВХ маркали трактордан фойдаланиляпти. Бундан ташқари чигит экиш вақтида бегона ўтга қарши гербицид сепадиган 4 та ПГС аппарати ҳам дори сепишга мослаштирилди.

Хуллас колхозчиларимиз бу йилги шароитни тўғри ҳисобга олган ҳолда ақл-идрок билан ишламоқдалар. Юбилей йилида ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятни сўзсиз бажариш учун дадил ҳаракат қилмоқдалар.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИ, КОЛХОЗЛАРИ ВА СОВХОЗЛАРИНИНГ 1977 ЙИЛ ОЗУҚА ЭКИНЛАРИ ҲОСИЛИНИ ЙИҒИШТИРИБ ОЛИШ ВА ТАЙЁРЛАШ ЮЗАСИДАН СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚАСИ

ШАРТЛАРИ

Ўзбекистон КП область комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети область чорвадорларининг 1977 йил учун қабул қилган социалистик мажбуриятларни бажарилишида меҳнат активлигини янада ошириш мақсадида область районлари, колхозлари ва совхозлари ўртасида социалистик мусобақанинг қуйидаги шартларини эълон қилади:

1977 йилда озуқа тайёрлаш бўйича социалистик мусобақада энг яхши кўрсаткичларга эришган озуқа тайёрлаш бригада коллективлари, колхозлар, совхозлар, районлар, саноат корхоналарининг оталиқ коллективлари, Тошкент шаҳри, область шаҳарлари ва район марказларининг ташкилотлари иштирок этадилар.

Мусобақа 1977 йилнинг 20 майидан 1 октябригача давом этади, май ва июнь, июль-сентябрь ойларининг ҳар 10 кунида якунланади. Озуқа тайёрлаш бўйича йиллик топшириқни муддатидан илгари бажарган ва ўн кунликларда озуқа тайёрлаш бўйича энг юқори ўсишга эришишни таъминлаган районлар, колхоз ва совхозлар коллективлари социалистик мусобақа ғолиблари деб ҳисобланадилар.

Мусобақа якунлари қуйидаги кўрсаткичлар бўйича ўтказилади: жами дағал хашак (тонна ҳисобида) шу жумладан сенаж, беда хашаги, табиий пичан тайёрлаш; ўт уни тайёрлаш; силос бостириш.

Социалистик мусобақа материаллари ҳар ойнинг 2, 12, 22-кунларидан кечиктирилмай область қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасига етказиб берилади.

Озуқа тайёрлаш бўйича ҳисобот даври мобайнида энг юқори кўрсаткичларга эришган районга, колхоз ва совхоз коллективига Ўзбекистон КП область комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Советининг кўчма Қизил байроғи топширилади ва ишлаб чиқариш илғорларига сотиш учун область фондидан енгил автомашина ажратилади.

Озуқа тайёрлашнинг бажарилишида энг яхши кўрсаткичларга эришган оталиқ саноат корхоналари коллективларига, Тошкент шаҳри районларига, область шаҳарларига озуқа жамғаришнинг охирида Тошкент область партия комитетининг ва область касаба союзлари Советининг вимпели топширилади ва ишлаб чиқариш илғорларига сотиш учун енгил автомашина ажратилади.

Дағал хашак тайёрлаш планини муддатидан илгари — 1 июлгача бажарилишни таъминлаган саноат, транспорт, алоқа корхоналари коллективлари Ўзбекистон КП область комитети, область ижроия комитетининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланадилар ва область, «Ҳурмат тахтаси»га ёзиладилар.

МУҲИМ СОЦИАЛ ВАЗИФА

МЕДИЦИНА ХОДИМЛАРИ ИЛМИЙ-АМАЛИЙ КОНФЕРЕНЦИЯСИДАН

МЕҲНАТ гигиенаси, саломатлик ва саноат эстетикаси... Сиҳат-саломатликка коммунистик муносабатда бўлинаётган ҳозирги шароитда бу муштарак тушунчалар ўзига хос катта социал аҳамият касб этмоқда. Саноат корхоналарида илмий-техника тараққиётининг кенг қулоч ёзганлиги меҳнат шароитини систематик равишда яхшилашни, унинг гигиена талабларига муносиб бўлишини талаб қилади. Бинобарин, иш жойида озодалик, намунали тартиб бўлиши ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишни таъминловчи муҳим омиллардан бири бўлиб қолди.

Совет давлатининг социал страхование, социал таъминот тўғрисидаги ҳамда меҳнаткашларга медицина хизмати кўрсатишни тубдан яхшилаш ҳақидаги кўрсатмалари, саноат корхоналари ишчиларининг самарали меҳнати тўғрисидаги Қонунлар партия ва ҳукуматимизнинг меҳнатни муҳофаза қилиш ва профилактика соҳасидаги муҳим тадбирларидир.

Шунинг учун ҳам бу масалага Совет ҳокимиятининг дастлабки йилларидаёқ катта эътибор билан қаралди. Ишчилар синфининг жисмоний ва маънавий куч-қудратини оширишга ҳамда меҳнат гигиенасига жиддий аҳамият берилди.

Саноат техникаси юксалиб, кўп меҳнат талаб қиладиган оғир ишлар механизациялаштирилганлиги, комплекс автоматлаштириш амалга оширилаётганлиги ишлаб чиқаришда банд бўлган кишиларнинг соғлиғини сақлаш ва профилактика тадбирларини кенг кўламда қўллашга эътиборни кучайтирди.

Меҳнат жараёнида санитария ишларини янада яхшилаш ва гигиена қоидаларига қатъий риоя қилиш борасида оқилона тадбирлар белгиланди. Ишлаб чиқариш гимнастикаси йўлга қўйилди. Кийимхоналар, душ ва ювинадиган жойларнинг озодалиги таъминланди. Санитария билимлари пропагандаси кучайтирилди.

Эндиликда ҳар бир йирик корхонада медицина-санитария қисмлари, касалхона ва поликлиникалар мавжуд. Шу билан бирга жойларда кўплаб санаторийлар ва пансионатлар ишлаб турипти.

Бу ва шунга ўхшаш муҳим тиббий тадбирлар туфайли республикамиз саноат корхоналарида сиҳат-саломатликни яхшилашга, умумий ва касбга хос касалликларнинг олдини олишга эришилди.

«Ўзбекистон саноатида илмий-техника тараққиёти ва меҳнат гигиенасининг вазифалари» деган мавзуга бағишланиб Ангрен шаҳрида ўтказилган кўчма илмий-амалий конференция бу соҳада тўпланган бой тажрибаларни умумлаштирди. Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги, республика илмий медицина Совети, Ангрен шаҳар соғлиқни сақлаш бўлими, санитария, гигиена ва касб касалликлари илмий-текшириш институти ҳамда гигиена ва санитария врачлари республика илмий жамияти томонидан уюштирилган бу анжуман Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллигига бағишланди.

Конференцияни область партия комитетининг секретари ўртоқ **А. М. Хўжаев** кириш сўзи билан очди.

Ангрен шаҳар партия комитетининг биринчи секретари ўрток **А. Саидов** конференция қатнашчиларига шаҳар экономикаси ва саноат корхоналарида олиб борилаётган санитария-гигиена ишлари ҳақида гапириб берди.

Республика санитария, гигиена ва касб касалликлари илмий-текшириш институтининг директори профессор **Ш. Т. Отабоев** «Улуғ Октябрь социалистик революциянинг Ўзбекистонда санитария-гигиена ривожида тутган роли» хусусида доклад қилди.

СССР Медицина фанлари академиясининг академиги **Г. И. Сидоренконинг** гигиена билимлари тараққиёт босқичлари ҳақидаги мазмунли доклади ҳам қизиқиш билан тингланди. СССР Медицина Фанлар академиясининг мухбир аъзоси **Е. И. Воронцова**, медицина фанлари кандидати **В. Б. Даниловлар** меҳнат гигиенасининг муҳим масалалари хусусида гапирдилар. Медицина фанлари кандидати **Б. У. Тошбеков** эса ўз докладида КПСС XXV съезди қарорлари муносабати билан пойтахт областида санитария-эпидемиология хизматининг вазифалари ҳақида батафсил тўхталди.

Конференцияда сўзга чиққан бошқа олимлар ва тажрибали шифокорлар медицина-санитария хизматини янада яхшилаш, илмий-техника тараққиёти ва юрак-қон томир касалликлари, меҳнат режимининг физиологик асослари, овқатланиш ва витамин ҳамда организм каби масалалар бўйича жойларда олиб борилган илмий-кузатиш якунларига доир қимматли фикр-мулоҳазаларни билдирдилар.

Конференция икки кун давом этди. Илмий-амалий конференция ишида Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министри **Қ. С. Зоиров**, область ижроия комитети раисининг ўринбосари **Г. Б. Йўлдошева** ўртоқлар иштирок этдилар.

Саноат корхоналарида илмий-техника тараққиёти ва меҳнат гигиенаси вазифалари бўйича тадбирлар белгиланди.

ҚЎЛИНГИЗ ДАРД КЎРМАСИН ШИФОКОРЛАР

БОШ врач операция хонасидан чиқди-ю, икки корпуснинг ўртасидаги каридордан ўтиб, ўз кабинетига кирди. Бироз диванга ёнбошлади. Сўнгра ўрнидан туриб, иш столи устидаги турли ҳужжатларни кўздан кечирди. Жўнатилиши лозим бўлганларини секретарь қизга ажратиб берди.

У ўз хонасидан чиқиб, врачлар хонасига кирди. Бир неча касаллик варақаларини кўриб, айримларини ажратиб олди. Даволовчи врачларга варақалари ажратиб олинган беморлардан тез-тез хабар олиб туришни тайинлаб, зарур бўлиб қолсам чақирарсизлар, деб чиқиб кетди.

Ташқарида йилнинг гўзал келинчаги баҳор фаслининг кишига ҳузур бағишловчи ёқимли шабадаси эсмоқда. Эшик олдида унга тез ёрдам машинаси дуч келди. Ундан ёши 22 ларда бўлган бир қурувчини замбилда касалларни қабул қилиш хонасига олиб киришди.

Бош врач чарчоқни ҳам унутиб орқага қайтди. Қурилишда техника хавфсизлигига эътибор бермаган айрим шахсларнинг айби билан ёш қурувчи учинчи қаватдан пастга тушиб кетган эди. Суяклари бир неча жойидан синган. Шошилинч равишда операция қилиш, синган суякларни жой-жойига қўйиб, гипслаш лозим. Шу ишларнинг ҳаммасини кузатиб, врачларга ўзининг бой тажрибалари билан маслаҳат бериб турди.

Ёш қурувчининг ҳаёти сақлаб қолинди. Шунақа, касалхонада ҳар куни, ҳар соатда кутилмаган ҳодисалар билан жароҳатланган беморлар, турли касалликлар билан оғриган кишилар келиб туриши мумкин. Уларнинг саломатлигини сақлаш, вақт билан, врачнинг чарчаган, чарчамаганлиги билан ҳисоблашиб ўтирмайди. Шунинг учун врачлар доимо бардам бўлишлари, беморларга ёрдам беришга тайёр туришлари лозим.

— Агар мендан кимнинг қариндош уруғи кўп,— деб сўрашса, ҳеч иккиланмай, врачларнинг дердим. Дарҳақиқат, шундай. Дардингни енгиллатган кишидан яқин одам бўлмайди. Бундан катта бахт йўқ. Умуман, медицина соҳасида ҳох ҳамшира бўлсин, ҳох врач бўлсин инсон ҳаётини бутун борлиғи билан севмаса, ўзининг қалб қўрини сарфламаса, у ҳеч нарсага эришолмайди.

Бизда «ҳамма нарса инсон учун, инсоннинг бахт-саодати учун» деган шиор бор. Шунга биноан партия ва ҳукуматимиз бошқа жуда кўп тадбирлар қатори халқ саломатлиги ҳақида ҳам катта ғамхўрлик қилмоқда. Бу ғамхўрликка жавобан ўз навбатида медицина ходимлари шу жумладан пойтахтдаги 17-шаҳар касалхонасининг кўп кишилик коллективи ҳам сидқидилдан меҳнат қилмоқда.

Бу касалхонада мен бир неча марта даволаниб, шифо топган кишилардан бири ҳисобланаман. Шунинг учун касалхонанинг тарихи, ундаги ўзгаришлар менга анчагина таниш. Дастлабки даврда бу шифохона шаҳардаги энг

САЛОМАТЛИГИМИЗ ЖОНКУЯРЛАРИ

навқирон медицина муассасаси бўлиб, зилзилага қадар фақатгина 200 кишини даволаш имкониятига эга эди. Зилзиладан кейин янги бинога кўчиб ўтилгач, аста-секин ўринлар сони орта бошлади. Ҳозир бу шифохонада 15 дан ортиқ турли касалликларни даволайдиган бўлимлар мавжуд бўлиб, уларда малакали мутахассис врачлар инсон саломатлиги йўлида меҳнат қилишмоқда.

Касалхона ҳовлиси паркни эслатади. Турли манзарали ва мевали дарахтлар мавж уриб ўсмоқда. Уларнинг тагига қўйилган скамейкаларда беморлар хордиқ чиқариб, касалларига шифо топмоқдалар.

Ҳар куни ўз номи билан касалхона дейилгандан кейин шу манзара. Баъзи кунлари операция хонаси жим, у ерда осойишталик. Бу деган сўз, шаҳарда бирор кўнгилсиз ҳодиса юз бермаганидан дарак беради.

Касалхонада хизмат қилувчи ҳамширалар тайёрловчи икки йиллик курс очилиб, унда касалхона атрофида яшайдиган 40 га яқин қиз ўқитилди.

Уларга биринчи дарсни бош врач Ҳусан ака Абдуллаевнинг ўзи ўтди. Ҳадемай ҳамширалар ўзимиздан етишиб чиқади, деб ўйларди, у ўша дарсда. Дарҳақиқат, билимга чанқоқ қизлар ҳам ишлаб, ҳам ўқишди. Курсни битиргач, қизларнинг деярлик ҳаммаси шу касалхонада ишга қолишди. Шунга ҳам ўн йилга яқинлашиб қолди.

Эндичи. 17-шаҳар касалхонаси Ўрта Осиёда кўзга кўринган йирик ўқув базаларидан бири ҳисобланади. Ўрта Осиё педиатрия институти ишни ана шу касалхонадан бошлади. Бу ерда ҳозир йирик медик олимлардан А. Саидхонов, Ф. Абдуҳакимов, Ў. Шаропов, М. Дадамуҳамедов, М. Мақсудовлар касалларни даволаш билан бирга студентларга билим беришмоқда.

Ўнлаб медицина фанлари кандидатлари, олий категориядаги врачлар ҳам беморлар саломатлиги йўлида меҳнат қилишмоқда.

Ана шуларнинг ҳаммасига СССР Соғлиқни сақлаш аълочиси, олий категорияли ташкилотчи врач Ҳусан ака Абдуллаев бошчилик қилмоқда.

У бу ҳурмат-эътиборга сазовор бўлгунча, қанчадан қанча йўлни босиб ўтди. Қанчадан-қанча сувлар оқиб ўтди. У қаерда бўлмасин, тажрибали кишилар билан суҳбатда бўлди, улардан ўрганди, билмаганларини сўради. Қаерда ишлаган бўлса ҳам, унинг ўсмирлик чоғлари ҳаётда мустақил иш бошлаган дамлари ҳеч кўз ўнгидан кетмайди.

1947 йили Тошкент медицина институтини тугатгач, Янгийўлга йўлланма олганига ҳам роппа-роса 30 йил бўлди. У қишлоққа яқинлашганида узоқ-узоқда тутунини бурқситиб тракторлар ўрмаларди. Бутун борлиқ гўё меҳнат қучоғида бўлгандай туюлди унга. У ўзини ана шу меҳнаткашлар билан бирга бўлишга, уларнинг саломатлигини сақлаш учун курашга бутун ҳаётини бағишлашга ўша дамларда аҳд қилган эди. Тезда район меҳнаткашлари ўртасида «қўли енгил врач» деган гап тарқалди.

Қаерда бўлмасин у шифокор деган номни улуғлаб, беморларга хизмат кўрсатишда доимо намуна бўлди, шифокорларга бош-қош бўлиб, медпунктлар, поликлиникалар, шифохоналар очиш, уларда аҳолига медицина хизмати кўрсатишни яхшилаш учун қўлидан келган ҳамма ишларни амалга оширишда актив иштирок этди. 1963 йили Тошкент шаҳар Киров районидаги «Медработник» дам олиш уйи 17-шаҳар касалхонасига айлантирилди. Дастлаб 50 койкадан ташкил топган бу шифохонада ҳозир ўринлар сони 750 тага етди.

Ҳусан ака ана шу койкаларнинг ҳар биридан имкони борича тўғри фойдаланиш ташаббуси билан чиққанлардан. Ҳар бир ўрин учун бир йилда давлат томонидан 1200 сўм маблағ ажратилади. Агарда шу ўринда ётган касалга бериладиган овқат ва медикаментларни ҳам ҳисоблаганда бу сумма яна ортади. Ўртача ҳар бир ўрин учун 3 сўмдан 7 сўмгача сарфланади. Агар шу ўринда касал бўлмаган тақдирда ҳар бир бўш қолган кроват учун кунига давлатнинг уч сўмидан етти сўмигача пули бекор кетади.

Касалхона маъмурияти ана шуни ҳисобга олган ҳолда меҳнат қилишяпти. Ҳар бир беморни имкони борича шифо топтириб меҳнат қучоғига қайтариш коллективнинг ягона шиори.

Шифохонанинг келажаги янада порлоқ. Яна 300 ўринли даволаш корпуси қад кўтариб ишга туширилади, ундаги соя-салқин жойлар янада кўпайтирилади.

Ўнинчи беш йиллик топшириқларини шараф билан бажариш учун курашаётган меҳнаткашларнинг саломатлигини сақлаш йўлида хизмат қилаётган бу шифохона коллективига келгуси ишларида катта муваффақиятлар тилаймиз.

А. МИРЗААҲМЕДОВ.

СУРАТДА: (чапдан ўнгга) юрак ва қон томирлари касалликлари бўлимининг мудири Анна Федотовна Шевцова, олий категорияли врач Адҳам Мирназаров, даволаш бўйича бош врач ўринбосари Лаъли Ғуломова, бош врач Хусан Абдуллаев ҳамда реанимация ва анестезиология бўлимининг мудири Владимир Николаевич Аксалин ўртоқлар касаллик варақаларини кўздан кечирмоқдалар.

А. Абалян фотоси.

СКОПЛЕ—ТОШКЕНТ: САМИМИЙ УЧРАШУВЛАР

Югославиянинг Тошкент билан бирoдарлашган Скопле шаҳри касаба союз делегацияси беш кундирки, ўлкамизда меҳмон бўлиб турибди. Делегация составида Скопле шаҳар касаба союзлари советининг раиси П. Бендевский (делегация раҳбари), касаба союз активлари В. Христовский ва О. Стояновский бор.

Меҳмонлар «Ташсельмаш» заводи, бадиий буюмлар фабрикаси ишчилари билан учрашдилар, коллективларда социалистик мусобақани ташкил этиш тажрибаси билан танишдилар.

18 майда югославиялик меҳмонлар Самарқанднинг тарихий архитектура ёдгорликларини кўздан кечирдилар. 19 майда эса, Чорвоқ гидроэлектростанциясида бўлдилар. «Гулистон» пионер лагерида болаларнинг дам олишини ташкил этиш, Тошкент политехника институти студент ёшлар санаторий-профилакторийсида профилактик даволаш усуллари билан танишдилар. Куннинг иккинчи ярмида Тошкент районидаги «Ленин йўли» колхозида бўлдилар.

Кеча меҳмонлар область касаба союз активи билан учрашдилар. Бугун бирoдарлашган Скопле шаҳри вакиллари ўз ватанларига жўнаб кетадилар.

«ЧКД ПРАГА» НАМОЙИШ ҚИЛАДИ

Чехословакияда тайёрланаётган машиналар, техника воситалари бугунги кунда бутун жаҳонга машҳур. Айниқса, республиканинг энг йирик корхоналаридан бири «ЧКД Прага» машинасозлик бирлашмасида ишлаб чиқарилаётган турли-туман машина механизмлари, асбоб-ускуналари дунёдаги жуда кўп мамлакатларда ишлаб турибди.

Бу ерда тайёрланган агрегатлар СССРга ҳам кўплаб етказиб берилаяпти. Айни пайтда Иттифоқимизнинг ҳар бир йирик шаҳрида «ЧКД Прага» эмблемаси бўлган машиналардан фойдаланилмоқда.

Масалан, бугунги кунгача Чехословакияда тайёрланган «ЧМЭ 3» типидаги 2,5 мингга яқин тепловоз СССРга экспорт қилинди. Ҳозирги вақтда Совет олимлари билан ҳамкорликда уларни модернизациялаш, қувватини ошириш ҳамда мукамаллаштириш бўйича катта ишлар қилинмоқда. Бундан ташқари корхона Совет Иттифоқига трамвай вагонларини ҳам тобора кўплаб етказиб бермоқда. Ҳозирги вақтда Совет Иттифоқининг 36 та йирик шаҳарларида 6500 дан зиёд чех трамвайлари пўлат изларда қатнаб турибди. Шунинг учун ҳам 16 май куни Ўзбекистон халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида «Прагоинвест — ЧКД Прага» техника воситаларининг кўргазмаси очилганлиги мутахассислар ўртасида катта қизиқиш уйғотди.

— Кўргазмада кўп йиллардан бери Совет Иттифоқига экспорт қилаётган техника воситаларимиз билан бирга,— дейди виставка директори Йозеф Данек,— янги машинасозлик маҳсулотларини ҳам учратиш мумкин. Бу янгиликлардан халқ хўжалигининг турли тармоқларида кенг фойдаланиш мумкин. 5 кун давомида бу ерда ўтказиладиган лекциялар, суҳбатлар, намойиш қилинадиган кинофильмлар «ЧКД—Прага» экспонатлари билан тўла танишиш имконини беради деб ўйлаймиз.

РЕСПУБЛИКАМИЗДА «Дўстлик симфонияси» санъат байрами давом этмоқда. Бу санъат байрамида қардош республикаларнинг моҳир санъаткорлари қатнашмоқдалар. Суратларда: (чапдан ўнгга) Тожикистон ССРнинг «Зарафшон» ашула ва рақс ансамбли бадиий раҳбари Жўрабек Муродов, Ленинград эстрада концерт оркестри артисти Людмила Сенчиналар ашула ижро этишмоқда. «Баҳор» ансамблининг қизлари эса, грузинча рақсни намойиш қилмоқдалар.

А. Абалян фотолари.

МУСОБАҚАЛАР, УЧРАШУВЛАР

ФУТБОЛ

СССР терма командаси жаҳон чемпионати саралаш ўйинларини тугатди. Совет футболчилари ўтган куни Тбилисида Венгрия терма командаси билан бўлган ўйинда 2:0 ҳисобида ғолиб чиқиб, тўрт учрашувда 4 очко тўпладилар. Группада қайси команда ғолиб келишини Будапештда 25 майда бўладиган охирги ўйин аниқлаб беради. Венгрия футболчилари Греция командаси билан учрашади. Устун келган команда группада биринчи ўринни олади. Агар ўйин дуранг бўлиб тугайдиган бўлса у ҳолда СССР терма командаси группада тўплар нисбатига кўра биринчи ўринга чиқади ва чемпионатнинг навбатдаги босқичида қатнашиш ҳуқуқини қўлга киритади.

ВОЛЕЙБОЛ

Москвада волейбол бўйича олий лига командаларининг якунловчи ўйинлари давом этмоқда. Тошкентнинг «Автомобилист» командаси Риганинг «Аврора» волейболчиларини 3:0 ҳисобида мағлубиятга учратишгандан кейин навбатдаги турда Ленинграднинг «Спартак» командасига ана шундай ҳисобда ютқазиб қўйишди.

Пойтахт динамочилари олтин медаль эгаси бўлишди. Марказий армия спорт клуби волейболчилари кумуш медалга, Свердловскнинг «Уралочка» коллективи эса бронза медалига сазовор бўлди. «Автомобилист» 21 очко билан тўртинчи ўринни эгаллаб турипти.

СУВ ПОЛОСИ

Жданов шаҳрида ватерполчиларнинг мамлакат чемпионати давом этмоқда. «Меҳнат» (Тошкент) навбатдаги турда «Москвич» командасига 4:5 ҳисобида ютқазди. Тошкентлик спортчилар 19 очко билан олтинчи ўринда боришмоқда. 17 тадан очко тўплаган Москва динамочилари ва Харьковнинг «Локомотив» командалари ҳам кучли олтиликка киришга ҳаракат қилишмоқда.

СУВГА САКРАШ

Армия спорт клуби залида сувга сакраш бўйича республика шахсий чемпионати ниҳоясига етди. 10 метрли баландликдан сувга сакрашда «Меҳнат» спортчиси С. Теслин энг юқори балл олиб, 1977 йил республика чемпиони бўлди. Аёллар ўртасида (КСЖ) «Зенит» вакили В. Лавренчук чемпионликни қўлга киритди. 3 метрли трамплиндан сакрашда эса Е. Лобанов ғолиб келди. Аёллар ўртасида бу турда ҳам В. Лавренчукка тенг рақиб топилмади.

ҚЎШИҚЛАРГА ЙЎҒРИЛГАН ДЎСТЛИК

ЎЗБЕКИСТОННИНГ серқуёш ва мусаффо осмони бугунги кунда дўстлик қўшиғи билан, қардошларимиз табассуми билан ёришиб, оҳанглар оғушида табассум этмоқда. Бу шодиёна Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллигига бағишлаб республикамизда ўтказилаётган «Дўстлик симфонияси» деб аталган санъат байрами туфайлидир. «Дўстлик симфонияси» санъат байрамига барча қардош республика халқларининг ажойиб санъаткорлари иштирок этмоқдалар. Шу муносабат билан «Тошкент ҳақиқати» газетаси мухбири санъат байрамида қатнашаётган Ленинград эстрада-симфоник концерт оркестрининг бадиий раҳбари ва бош режиссёри Анатолий Бадхенга учрашиб, бир неча саволлар билан мурожаат этди.

— Ҳурматли ўртоқ БАДХЕН, оркестр коллективи ишлари билан таништирсангиз!

— Жоним билан. Эстрада-симфоник концерт оркестримизда 50 дан зиёд профессионал музикачи ва солистлар хизмат қилади. Оркестримиз коллективи асосан ёшлардан иборат. Хушовоз хонандаларимиз, моҳир музика ижрочиларимиз коллективимиз шуҳратини кўтармоқда. Шуни ҳам айтишим керакки, оркестримиз «Ленконцерт» ҳузурида ташкил этилган бўлиб, саккиз йилдан буён мустақил иш олиб бормоқдамиз. Бу йиллар орасида Шимолдан Жанубгача, Уралдан Сибиргача, хуллас мамлакатимизнинг барча жойларида бўлдик. Коллективимиз доимо зарбдор комсомол қурилишларида, оғир меҳнат участкаларида тер тўкаётган меҳнаткашлар ҳузурида бўлиб, ўз санъатлари билан уларга руҳий мадад бериб келмоқда. Мана бугунги шодиёнага ўхшаган санъат байрамларида, муҳим учрашув ва йиғилишларда концертимиз билан иштирок этмоқдамиз. Бу эса оркестримиз коллективининг фахридир.

— Оркестр репертуарини янги қўшиқлар билан тўлдириб бориш учун қандай тадбирларни амалга оширасизлар!

— Аввало шуни айтиш керакки, коллективимиз ёшлар ҳамда комсомоллар билан узвий алоқа ўрнатганлар. Улар ёшлар дидини, қалблари қандай қўшиққа чанқоқлигини, кўпроқ қанақанги мавзудаги қўшиқлар ёқишини ўрганадилар. Шунга қараб репертуаримизга қўшиқлар танлаймиз. Бундан ташқари композитор ва қўшиқчи шоирлар билан бевосита иш олиб борамиз. Янги-янги қўшиқларни ҳамкорликда яратамиз. Натижада ҳам тингловчилар дидига мос янги қўшиқ юзага келади, ҳам репертуаримиз бойийди.

— Ўзбекистонга нечанчи марта келишларингиз!

— Оркестримизнинг бу ерга, Тошкентга биринчи келиши. Лекин коллективимиз ўзларини ҳар куни концерт бериб юрган она шаҳрида юргандек ҳис этмоқда. Чунки, очиқ чеҳра, меҳмондўст ўзбек халқи келган кунимизданоқ қалбимизга яқин бўлиб қолди. «Дўстлик симфонияси» санъат байрамининг очилиш тантанаси кечасидаги концертда бизнинг коллектив биринчи бўлиб чиқди. Ижрочиларимизнинг чиқишларини тошкентлик томошабинлар гулдурос қарсаклар билан кутиб олишди. Бу қардош ўзбекларнинг бизга кўрсатган меҳрини яна бир бор тасдиқлади.

— Халқимизга, газетхонларимизга қанақа истакларингиз бор!

— Энг аввало «Аврора» тўпининг гулдурос садоси остида йўғрилган ленинградликлар ва ўзбеклар дўстлиги, Ленинград қамали кезлари шаҳримизни ҳимоя қилишда ўзларининг муборак қонларини аямаган ўзбеклар меҳри ҳамда дўстликка садоқати абадий бўлсин. Биз шаҳримиз учун жон берганларни ҳеч қачон унутмаймиз. Бугунги кунда эса бу дўстлик қўшиқларга йўғрилмоқда. Менинг фикримни Тошкентда ўтаётган бугунги санъат байрамида янграётган дўстлик куй ва қўшиқлари ҳам тасдиқламоқда.

Иккинчидан, Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллиги шарафига олинган социалистик мусобақада ўзбек меҳнаткашларининг мислсиз зафарларни қўлга киритишларида тилакдошман. Ўзбекистон табиати манзарасининг нафис табассуми халқининг юзига ҳам кўчган. Улар чеҳрасида ана шу табассум асло сўнмасин.

ТОШКЕНТ ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтида чет эл мамлакатларидан келган ёшлар ҳам таҳсил кўришмоқда. Улар гидромелиоратор, ер тузиш, қишлоқ хўжалигини механизациялаш каби мутахассисликларни пухта эгалламоқдалар. Суратларда: (юқорида) ўқитувчи Г. Раҳмонова ҳисоблаш машиналари кафедрасида чет эллик студентлар билан машғулот ўтказмоқда. (Пастда) химия лабораториясида машғулот пайти.

В. Таран фотолари.

1976 ЙИЛ ПРОЗАСИНИНГ МУҲОКАМАСИ

Яқинда Ҳамид Олимжон номли адабиётчилар уйида 1976 йил ўзбек прозасининг муҳокамаси бўлиб ўтди. Йиғилишни Ўзбекистон ёзувчилар союзи проза секциясининг раиси Раҳмат Файзий кириш сўзи билан очди. Шу мавзу бўйича истеъдодли танқидчи, филология фанлари кандидати Норбой Худойберганов доклад қилди.

1976 йил прозамизда ҳам миқдор, ҳам сифат жиҳатдан салмоқли ўрин эгаллайди, — деди нотиқ. — Бу даврда бешта янги роман эълон қилинди. Шуниси қувончлики, булардан тўрттаси ёш ёзувчилар қаламига мансубдир. Ўткир Ҳошимовнинг «Нур борки соя бор», Шукур Холмирзаевнинг «Сўнгги бекат», Эмин Усмоновнинг «Меҳригиё», Омон Мухторнинг «Йиллар шамоли» романларини кенг ўқувчилар оммаси мамнуният билан кутиб олди.

Ўткир Ҳошимов дастлабки романида аввалги қиссаларидаги каби ахлоқий-маиший масалаларни бош йўналиш қилиб олган. Ёзувчининг обдон чархланган, яхши қўшиқдек сеҳрли ва мулойим тили, табиат манзараларининг гўзал ва дилбарлиги, муҳаббат мавзуининг жозибадор тасвири, қўйилган проблемаларнинг ҳар бир ўқувчига таниш ва уларнинг ҳам қалбидаги гаплар экани романнинг муваффақиятини таъминлаган.

Шу билан бирга, докладчининг таъкидлашича, роман айрим камчиликлардан ҳам холи эмас. Хусусан, қаламга олинган баъзи муаммолар ичига чуқур кириб борилмаган, айрим жойларда соялар устидан нурларнинг ғалаба қилиши осонроқ рўй беради.

Шукур Холмирзаевнинг дастлабки романида қишлоқ ҳаёти қаламга олинган. Бунда ахлоқий-маиший масалалар ишлаб чиқариш билан омухта тарзда тасвирланади. Шуниси диққатга сазоворки, муаллиф қаҳрамонлар ички дунёсини очишда, кишилар руҳиясини чуқур таҳлил қилишда салмоқли муваффақиятларга эришган. Ёш, билимдан совхоз директори Ўктамнинг содда, самимий, мардона, айни пайтда жўшқин ёшликка хос айрим камчиликлардан ҳам холи бўлмаган мукаммал қиёфаси, бош врач Шамшиддиновнинг паст-баланд сўқмоқлардан иборат ҳаёт йўли, ўн йиллар мобайнида шаклланган ва ўзи тўғри деб ҳисоблаб келган мараз «эътиқодидан» воз кечиши кечинмалари, Барот чолнинг эпик кўламда ёқимли тасвирланган ҳаёти, бири сув бўлса иккинчиси ўт бўлмиш эр-хотин Содиқ ва Муниранинг оилавий фожиаси, турмуш ўртоғига вафодорликнинг рамзи бўлган мактаб директори, фан кандидати Қувватбеков, доимо амалини олдириб қўйишдан хавотирда юрадиган район халқ маорифи бўлимининг мудирининг жонли, ҳаётий қиёфалари ўқувчи кўз ўнгида худди кино экранидагидек аниқ ҳаракатда гавдаланади.

Эмин Усмонов «Меҳригиё» романида муҳим мавзуга қўл урган. Бунда қатор муваффақиятларга ҳам эришилган. Шу билан бирга, ҳали маҳоратнинг юқори даражага кўтарилмагани туфайли қўйилган муаммоларни бадиий ифодалашда, уларни ишонарли ҳал қилишда бироз оқсалгани қайд қилинди. Шу мазмундаги фикрлар «Йиллар шамоли» романи адресига ҳам айтилди.

1976 йил ёшлар йили бўлди дейиш мумкин. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, кейинроқ эса КПСС Марказий Комитетининг ёш бадиий зиёлиларга ғамхўрликни кучайтириш тўғрисидаги қарорлари кўплаб янги талантларнинг юзага чиқишига омил бўлди. Йиғилишда ёш ёзувчилар Зоҳир Аъламнинг «Илк баҳор кунлари», Мамадали Маҳмудовнинг «Боғдон қашқири», Ўктам Хакималининг «Кичик хонадон» номли илк қиссалари тўғрисида ҳам атрофлича фикр юритилди. илиқ гаплар айтилди. Ўтган йили чоп этилган Саида Зуннунованинг қатор ҳикоялари, ёш ёзувчилар Қамчибек Кенжа, Эркин Аъзамовнинг ҳикоялари ижобий баҳоланди.

Доклад юзасидан музокарада ёзувчи ва танқидчилардан Мирмухсин, Матёқуб Қўшжонов, Ҳамид Ғулом, Назир Сафаров, Очил Тоғаев, Пиримқул Қодиров, Ҳафиз Абдусаматов, Шукур Холмирзаев, Пирмат Шермуҳамедов, Мақсуд Қориев, Умарали Норматов, Маҳкам Маҳмудов, Ортиқбой Абдуллаев ва бошқалар сўзга чиқишди. Улар ўзбек прозасини Иттифоқ адабиёти ўртасида тобора салмоқли ўрин эгаллаб бораётгани, қатор асарларимиз чет эл тилларига таржима қилиниб жаҳон миқёсига чиқаётгани тўғрисида фикр юритдилар. Шунингдек, адабиётимизнинг порлоқ истиқболини таъминлайдиган қатор ташкилий масалаларни амалга ошириш тўғрисида ҳам фикрлашиб олинди.

Ўзбекистон Ёзувчилар союзи правлениесининг секретари Нормурод Нарзуллаев якунловчи нутқ сўзлади.

Х. ОЛИМЖОНОВ.

БИЛДИРИШ

«Тошкент ҳақиқати» редакцияси ҳузуридаги ишчи мухбирлар университетининг навбатдаги машғулоти 20 май куни ўтказилади.

НОТАРИУС МУЛОҲАЗАЛАРИ

Давлат нотариал конторалари ташкилотлар, муассасалар ва гражданларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилишга, юридик ҳужжатларни тасдиқлаш вақтида уларга ҳар томонлама ёрдам кўрсатишга даъват этилгандир.

Давлат нотариал конторалари ҳамиша кишилар билан гавжум бўлади. Бу ерга одамлар турли масалалар — ҳовли-жойларни олиш, сотиш, шахсий буюмларни бошқа номга ўтказиш, мерос қолдириш, ҳужжатларни расмийлаштириш ва шунга ўхшаш бошқа масалалар билан мурожаат қилишади.

Биз нотариус ходимлари ҳужжатларни синчковлик билан кузатишимиз, гоҳида айрим кишиларни қайтариб юборишимиз уларга оғир ботади. Лекин на илож. Бундай қилмасак бўлмайди. Натижада биз ҳам, ҳузуримизга иш билан келган кишилар ҳам ноқулай аҳволда қолади. Энг муҳими уларнинг қимматли вақтлари йўқолади. Хўш, бундай бўлишига ким айбдор?

Шу ўринда фактларга мурожаат қилайлик. Куни кеча хоразмлик М. Хўжамбердиевнинг «Меҳнат дафтар»часини тасдиқламай, қўлига қайтариб беришга мажбур бўлдим. Негаки унинг паспортида М. Хўжанбердиев деб ёзилган бўлса, «Меҳнат дафтарчасида М. Хўжамбердиев деб ёзилган экан. Колхоз правлениеси ходимларининг эътиборсизлиги натижасида бу ўртоқ қанчадан-қанча вақтини йўқотишга мажбур бўлди, у яна Хоразмга битта «арзимас» харфини тўғрилаш учун қайтиб кетишга мажбур бўлди.

Бизнинг фаолиятимизда бундай ҳоллар тез-тез рўй бериб туради. Етуклик аттестати, гувоҳномалар, паспортлар ёки бошқа турли ҳужжатлар солиштирилганда бир-биридан фарқ қилиб қолади. Ҳадемай мактабларни тугатаётган ўқувчилар олий ўқув юртларига киришга отланадилар. Пойтахтга областлардан кўплаб йигит-қизлар келишади. Уларнинг бутун фикри-зикри кириш имтиҳонларига тайёргарлик кўриш, ундан яхши ўтиб олишга қаратилган бўлади. Ҳужжатларни тасдиқлатиш учун эса жуда кам вақт ажратадилар. Шундай бўлиши табиий ҳам, албатта. Лекин, биз ҳужжатлардан камчилик топиб, уни расмийлаштирмаганимизда қандай вазиятда қолишини кўз олдингизга бир келтириб кўринг-а.

Бизни давлат аҳамиятига эга бўлган ҳужжатларга бефарқ қарайдиган айрим корхона ва хўжалик раҳбарларининг тутаётган иши ачинтиради. Ҳамон фамилия ва исмларни бузиб ёзишлар учраб туради, айрим ҳужжатларда нотўғри ёзилган сўзлар қайта тўғриланадию, уни тасдиқлайдиган имзо ва муҳр қўйиш унитилади. Табиийки бундай ҳужжатларни тасдиқлаш ҳуқуқига эга эмасмиз.

Бизнингча жойларда кишиларга бирон бир ҳужжат берилар экан, энг аввало унинг тўғри бўлишига катта эътибор бериш керак. Қолаверса ана шу ҳужжатни олаётган ўртоқлар ҳам ундаги ёзувларни синчиклаб ўқиб чиқсалар фойдадан холи бўлмас эди. Ва ниҳоят бир кишига берилган гувоҳнома, ёрлиқ, паспорт, диплом ва бошқа ҳужжатларда исм ва фамилиялар аниқ ва бир хил бўлиши шарт. Ана шунда биз нотариус ходимларининг иши енгиллашади, ҳужжатларни бажонудил тасдиқлаб берамиз.

Ф. ГАФАРОВА,
Октябрь район нотариал конторати мудири.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

20 МАЙДАН 13 ИЮНГАЧА
ҲАР КУНИ СОАТ 19.30 ДА
ТОШКЕНТДА БИРИНЧИ МАРТА
МАСХАРАБОЗЛАР ДУЭТИ
ЗИНОВИЯ МАЛКОВА ВА АЛЕКСАНДР ТРЯПИЦИН

Шанба кунлари — соат 13, 16 ва 19.30 да; якшанба кунлари—10, 13, 16 ва 19.30 да томошалар кўрсатилади.

КАССА СОАТ 10.00 ДАН ОЧИҚ.

«УЗБЕКХЛОПКОМАШ» бирлашмаси базасидаги
95-ШАҲАР ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1977—78 ЎҚУВ ЙИЛИ УЧУН

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

БИЛИМ ЮРТИ ҚУЙИДАГИ МУТАХАССИСЛИКЛАР БЎЙИЧА МАЛАКАЛИ ИШЧИЛАР ТАЙЁРЛАЙДИ: металл бўйича токарь, механика-йиғув ишлари слесари, слесарь-асбобсоз, фрезерчи, саноат ускуналарини тузатиш бўйича слесарь, электр пайвандчи.

БИЛИМ ЮРТИГА 8—10 СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТГА ЭГА БЎЛГАН 14—24 ЁШЛИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

ЎҚИШ МУДДАТИ — 1—2 ЙИЛ.

Ўқувчилар кунига уч маҳал овқат, кийим-бош ва махсус кийим билан таъминланадилар.

Бошқа шаҳарлардан келганларга ётоқхона берилади.

Билим юртидаги ўқиш муддати доимий меҳнат стажига киради.

БИЛИМ ЮРТИ ҚОШИДА 39-КЕЧКИ ИШЧИ ЁШЛАР МАКТАБИ МАВЖУД.

Ўқишга кириш учун қуйидаги ҳужжатларнинг бўлиши лозим: ариза, маълумоти ҳақидаги ҳужжат (асли), метрика ёки паспорт; 6 дона фотосурат (3х4 см.), автобиография, мактабдан характеристика.

МАШҒУЛОТЛАР — ГРУППАЛАР КОМПЛЕКТЛАНГАНДАН СЎНГ БОШЛАНАДИ.

Билим юртининг адреси: Тошкент шаҳар, Куйбишев райони, ГСП. Тюльпановский проезд, 92-уй (1, 4, 17, 41, 69, 71, 24-автобусларнинг «Статуправление» бекати). Телефон: 66-85-85.

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — **Янгиликлар.** 10.10 — Гимнастика. 10.30 — **Она қизлари** (бадиий фильм). 11.05 — **Миллионлар ленинча университети.** 15.00 — Ҳужжатли фильмлар. 15.55 — Биз табиат билан танишамиз. 16.15 — С. Есенин. Ижодий саҳифалар. 17.00 — Жонажон мамлакатимиз бўйлаб. **Тожикистон ССР.** 17.30 — **Москва ва москваликлар.** 18.00 — «Биз билан бирга, худди биздек, биздан ҳам яхшироқ бажар». ГДРдан олиб кўрсатилади. 19.00 — **Янгиликлар.** 19.10 — **Мультфильм.** 19.20 — Ҳужжатли фильм. 20.15 — **Концерт.** 20.45 — **Бизнинг биография. 1946 йил.** 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — Чет эл эстрадаси оҳанглари. 23.15 — **Т. Таякина ва В. Ковтун** рақсга тушади. 23.50 — **Жаҳон велосипед пойгаси.** 00.15 — **Янгиликлар.**

УЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Биология. 12.00 — **Ҳужжатли фильмлар.** 12.30 — Биология. — 13.00 — **Малишон.** 13.30 — Халқ истеъмоли товарларининг юқори сифати учун. 18.25 — **«Ешлик».** 18.55 — **Концерт.** 19.45 — **Ахборот.** 20.00 — **Фильм-концерт.** 20.30 **Футбол: «Пахтакор» — «Терек».** 21.15 — **Ахборот.** 21.35— **Дутор ва танбур тароналари.** 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — Сувчи — ғўзани яшнатувчи. 22.45 — **Унутилмас воқеа** (бадиий фильм).

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.15 — **Г. Александров ва Л. Орлова.** Фильм-портрет. 20.10 — Ўқитувчилар учун консультация. 20.40 — **Янгиликлар.** 21.00 — Инсон саломатлиги йўлида. 21.35 — Физика.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 20|V да **Жизель.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 20|V да **Оддий мўъжиза,** 21|V да **Хотинимнинг эри.**

Кино

ҚИШКИ БИНОДА

САНЪАТ САРОЙИ—**Биз бир-биримизни шундай севардикки...** (катта зал). **Зита ва Гита** (кичик зал, кундуз ва кечқурун).

«Йўлбарслар» тунда пайдо бўлади — «ВОСТОК», «МОСКВА» (жуфт соатларда), «ҚОЗОҒИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Улган одам тарихи — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (18, 20.00), «НУКУС» (кундуз ва кечқурун).

Биз бир-биримизни шундай севардикки... — «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Эркаклар учун алла — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда).

Зорронинг улкан саргузашти — «ҚОЗОҒИСТОН» (14, 18.00).

Юрак калитини излаб — «ТИНЧЛИК» (15, 19, 21.00).

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА»). Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана и областного Совета депутатов трудящихся

БИЗНИНГ АДРЕС: 700029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ТЕЛЕФОНЛАР коммутатор — 330249 дан 330258 гача, Эълонлар — 338142.

Р. 01442. Ўзбекистон Компартиясининг Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри, «Правда Востока» кўчаси, № 26. Индекс 64583. Г. 1626.